

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 867.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, augusztus 8.

Mai számunk főbb közleményei:

- A háboru szele.
- Megemlékezés Nachtnébel Ödönről.
- Magyarpécskai Lázár Frigyes lovasbravurja.
- A török-görög viszály.
- Angolok ajánlata az Óvár-tér megvételére.
- Államfogházra itélt gazdálkodó.
- Egy asszony szenvedésel.
- Feleséggyilkos orvos.
- Virágos Budapest — Berlinben.
- Pesti érdekességek.
- A veszettség áldozata.
- Elutasították a Hitelbank új cégjegyzését.
- Szerelni dráma a csálai erdőben.
- Állandó léghajó-közlekedés.
- A herkulesfürdői rulett.
- Hamiskártyások.
- Tarkaságok.

Az Óvár-tér megvétele.

Arad, augusztus 7.

A torony alatt ma vendégek jártak. A vendégjárásnak azonban komoly és érdekes célja volt. A perjámosi téglagyár igazgatója és egy angol pénzcsoport embere a polgármesternek ajánlatot tett az Óvár-tér megvételére és benépesítésére. Azt akarják, hogy az óriási angol tőke erejével, magyar iparvállalatok munkája által az Óvár-téren egy új városrész épüljön és fejlesztessék. Erre nézve kértek ma támogatást és kedvezményeket. A polgármester biztató szavaira a vállalkozók megígérték, hogy írásban fogják kérelmüket a közgyűlés elé juttatni.

Kiválóan fontos és nagyérdemű terv ez, melylyel már most érdemes

behatóan foglalkozni. Ma a lakásínség korát éljük és Arad ebben is jól halad. Meg kell tehát ragadnunk minden alkalmat, mely a baj orvoslásával kecsegtet. Kedvezmények, ha kell, áldozatok árán kell gondoskodni arról, hogy az ipari és gazdasági fejlődéssel lépésben a lakásviszonyok is javuljanak. A munkáslakások époly fontosak, mint a középosztály lakásügye, mert a tőke csak ott tud elegendő ipari erőt, kereskedelmi tudást termelni és fenntartani, ahol a megélhetési viszonyok normálisak, a kereset és a megélhetés között arány mutatkozik.

E főszempont mellett latba kell vetni azt a körülményt is, hogy az Óvártér ma a hidépítés folytán fellette értékes része a városnak. A hid arra felé fogja terelni a forgalmat és bizonyos, hogy rövid idő múlva ez lesz Aradnak legkeresettebb lakónegyede. Helytelennek tartjuk, amikor villatelepről beszélnek, mert az Óvár-tér nem a fényűzés és pompa céljaira kell, nekünk ott lakóházakat kell építeni s a hivatalnok sereg mohón fog kapni az egészséges olcsó lakások után. A felszabadult telektömbnek ez az egyedül helyes felhasználása és értékesítése.

Kevés közgazdasági ismeret kell annak megítélésére, hogy ily körülmények között szabad-e magánvállalkozók kezei közé engedni az Óvártér. A magántőke nem ismer kiméletet, tekinteteket s a hozadék érdekében mindenre képes. Kitésszük ma-

gunkat annak, hogy házuzsora fogja felütni fejét s hogy idők folyamán fájó szívvel fogja a polgárság látni, mennyire értékes jogot adott ki kezei közül. Bár örömmel látjuk az angol tőke érdeklődését, a vízvezeték példáján okulva a legnagyobb óvatossággal és sötét kételyektől kísértetve nézünk minden vállalkozása elé. De ha szigorú szerződési feltételek mellett nemcsak a város, de a közönség érdekeinek gondos megóvásával adunk teret a tőke gyümölcsöztetéséhez: úgy nem kifogásolható az angolokkal való megegyezés.

Az Óvár-tér beépítésének kérdése nagyon nehéz és kényes kérdés. Nem tudjuk elhinni, hogy a város nem járna jobban ha telkenként adná el a területet olyanoknak, akik nagy kedvezmények árán szívesen építenek saját házat. Akkor legalább két célt érünk el: értékesítjük a telkeket, de segítünk a lakásmizérián is s hozzá még iparunkat is ellátjuk munkával. Igaz, hogy a mai gazdálkodási rendszer mellett ez a módszer nem sok sikerrel kecsegtet. A torony alatt gyengék a számvetés művelteiben, járatlanok a gyakorlati élet felismerésében. A papír, az akta nálunk nem terem, de ő, egyenesen megöl minden egészséges kereskedelmi és ipari akciót.

Ha már most mérlegeljük ezeket a dolgokat, úgy véleményünk szerint jobb ha szigorú feltételek mellett a perjámosi téglagyár, avagy más hasonló építkezési vállalat kezébe fek-

Protekcio.

Irta: Mányiné Prigl Olga.

A vonat kifutott az állomásból. Prüsszögött, kattogott, azután egyenletes, ritmikus dübörgésbe olvadt a meggyorsult kerek zaja. Messze a nagy rónaságban úgy feketélt a kigyózó sinpár, mint valami óriási szalag, vagy paszománt disz. Két oldalt, a vasuti árkok mentén csaknem fehérén szürkült a száraz fű, amelybe szinte istenkisérő módra hullott a vörös szikra a vágató vasszörnyeteg füstös torkából.

Az egyik fülkében fekete ruhás, karesu szőke asszony ül, szemben egy tizenkét évesnek látszó fiúval. A kalauz udvariasan köszön, úgy látszik imponál neki az asszony, mert az utasokat is mind a szomszéd fülkébe térítgeti. Még be is szól: csak tessék aludni nyugodtan!

Az asszony egy néma fejbólintással felel, — megszokta, hogy így bánjanak vele az emberek. Feláll s a lámpavédőket huzza le a menyecskére erősített kerek üvegre. Azután átkarolja a fiát, aki szinte babonás szeretettel függeszti szemét az anyjára. Nem szólnak egy szót sem, a nagy csendességben egybeolvadt a lelkük...

Ózv. Cserefalvi Farkas Kálmán né urasszony két-három évvel ezelőtt még ünnepeelt tagja volt a környékbeli társadalomnak, — most kétszobás kis lakásban húzódik meg s feketébe jár mindig, mert így kevesebb ruha kell neki.

Mindennap megismétlődő tragédia. A férj, aki bálványozta feleségét, egy szép napon belátta, hogy becsületesen lehetetlen tovább élnie, kapta hát s leszámolt magával. Az asszony vagyona ép elég volt arra, hogy a passzívákát rendbehozzák. Maradt egy biztosítási kötvény, amit a társaság elég tisztességes volt beváltani, az volt anyai, hogy évente négy-öt száz korona kamatot hozott, ha ugyan le nem szállítják a kamatlábakat.

A fényes életről, öt-hatezer forint évi jövedelem után, ennyivel kellett beérnie az elkényeztetett szép asszonynak. Talán az volt hátra, hogy ő is főbe löjje magát? Oh nem!... Az asszony, az anya szíve egészen másképp van beosztva. Ahogy fölébredt a kábultságig sújtó fájdalom és csapásból, — a fiát kereste. És most a büszke urasszony könyörögni megy az egyetlen gyermeke jövője érdekében.

Sohasem próbálta. A vére is arcába szökik a gondolatra. De hát mit tegyen? Rá van utalva, hogy a fiának valahol ingyenes helyet keressen. Ha valaki megérdemli, az a

fiu igen. Olyan szelid, mint egy leány. S a könnye ráhull az élében pihenő szép szőke fejére. Szegény, szegény gyermek! Majd megborad. Oh az apját, a daliás férfit is így becézgették ápoló, gondos kezekkel egykor. S a vége? — Egy hétig áztatta az eső a beregi erdőben. Azt az okos, szép homlokát, azt a szép sötét szemét. Oh, hogy miért tette, hogy miért nem szólott előbb! Halomszámra hordta neki a sok drágaságot, mulatságokat rendezett a számára, fürdőkre jártak és ha az asszony lelkében fölmerült olykor a sötét kétség: mindez honnan, mindez meddig tart? Forró csókok csitították el a kérdező ajkakat.

— Legyen nyugodt édes, magának ragyogni kell, az én gondom, hogy miből!

A szerencse üldözte őket. Egyszer aztán megbotlott a férfi. Egy merész számítással elvesztette mindenét. Akármire gondolt, csak arra a kis ólomgolyóra nem, amit később megtaláltak a beregi erdő száraz, lepörkölt fűvében s amit azóta a szép asszony selyembe kötve visel a keblén éjjel, nappal. Most szinte fojtogatja, oly nehéz...

Gondolatait kezdi összeszedni, hová jár el sorra holnap. Miniszterekhez, titkos tanácsokhoz és a jó Isten tudja kikhez. Mit fog mondani nekik, — nem tudja. Oszinte lesz s

tetjük le az Ovár-tér kiépítésének megoldását. Adjunk nekik kedvezményeket, támogassuk őket, de a város és a közönség mindezeknek lássa a hasznát. Az építési tervet ne a városházi járatlan-ságok kohójában csapják össze, a pénzügyi részét pedig szakemberek bevonásával alaposan és gondosan kell kidolgozni. Ovatosság és elővigyázat az egész vonalon: ez legyen a jelszó, melynek szigorú követésével van kilátás arra, hogy a legfrissebb vállalatnak meglesz a maga jelentősége, s idők folyamán az Ovár-tér fejlődésének ez fogja megadni alapját. Mindez persze csak akkor valósulhat meg, ha az a bizonyos angol csoport komolyan szándékozik az Ovár-tér megvételével foglalkozni. Ma még nem tudjuk, hogy nem kalandos kísérletezés előtt állunk-e, amelynek a révén némelyek csak előnyt akarnak szerezni Aradtól, komoly ellenszolgáltatás nélkül.

A háboru szele.

A krétai bonyodalom.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 6.

A krétai kérdésből új bonyodalom keletkezett a Balkánon. A sziget birtokáért versengő felek, Görögország és az ozmán birodalom újra szembe kerültek egymással és ha a görögök tulságig feszítik a húr, a fegyveres elintézés aligha maradhat el.

Az új-törökök Bulgária függetlenítése és Bosznia annexiója után semmiképp sem nyugodhatnak bele, hogy a csillagos félhold Krétából is kiszoruljon. Ez már nem a régi állapot szentesítése, hanem új és érzékeny veszteség volna, amely mindenestől az új-törökök számláját terhelné meg. De ők, akik a fejlődés és nagyság utjára akarják vezetni hazájukat, nem fognak meghátrálni Görögország előtt. Inkább választják a dicsőséges háborút, mint a szegyenletes meghunyászkodást.

Az esetleges török-görög háboru kimenetele alig lehet kétséges. Még mindenkinek emlékeztetésében van a legutóbbi háboru, amelyet Hellász fiai tizenkét esztendővel ezelőtt vívtak az ozmánokkal. Akkor a görögök voltak a támadó fél. Április 12-en kezdték meg az ellen-

segeskedést és kezdetben némi sikereket is értek el.

A háborút hivatalosan április 18-án üzent meg Törökország, amely akkorra áthozta az anatóliai hadtesteket. Hat napra rá Edhem basa már kivívta a larisszai győzelmet, amely a száz-ezernyi görög hadsereg valóságos katasztrófáját jelentette. A szultán a pleynai hőst, Ozmán gazi basát bizta meg a török hadak fővezérletével; az ősz vezér azonban nem tudta utolérni Edhem basa csapatait, oly erővel és gyorsasággal kergették maguk előtt a megfutamodott görögöket. Akilleusz és Ulisszes fiai hódítani mentek háboruba s a világ egyik legnevezetesebb futása lett belőle.

A régi helén istenek is cserben hagyták őket; hiába menekültek föl az Olimpusz hegyére, a törökök nagyhirtelen lekergették őket. Farzalasztól Domokosig egy szuszra szaladtak a görögök, pedig jó két napi járót úgy gyalogszerrel. A törökök már Athén megszállását tervezték, mikor megállították őket elnyomulásukban a hatalmak.

Az európai diplomácia akkor megakadályozta Törökországot abban, hogy győzelme gyümölcsét leszedje. A háboru akkor is Krétaért indult meg. A hatalmak úgy döntöttek, hogy a szigetet sem Törökországok nem adták vissza, sem Görögországhoz nem csatolták, hanem maguk szállították meg. A védőhatalmak csoportjában eleintén ott volt Ausztria és Magyarország is, de később visszahívta hajóit és csapatait, mert a multság megiehetősen költséges volt.

Most ugyanezt cselekedték a többi védő hatalmak is. Görögország és Krétának hozzá-szító lakossága elérkezettnek látta az időt, hogy a sziget annexióját legalább jelképesen végrehajtsa. Mióta a hatalmak kihúzták a lábukat, Kréta kapuján és középületein a görög királyság zászlója leng és a helyőrség görög tisztjeinek engedelmességek. Az athéni kormány hivatalosan kijelentette, hogy ezen az állapoton nem fog változtatni. A fényes kapu viszont energikusan követeli a zászlók és a tisztek eltávolítását és érvényre akarja juttatni a szigeten való szuverenitását. A hatalmak ezuttal nem helyezkedtek szembe a porta álláspontjával, amelynek félelmes súlyt ad az új-törökök és az egész ozmán közvélemény harcokészége. Az új-törökök ezuttal győzni akarnak, még pedig halogatás nélkül. Néhány napi időt adtak a görögöknek a meggondolásra. Ha ez a határidő eredménytelenül mulik el, a fegyver fog megsiliani argumentumok helyett.

A Balkánon háborus szél fujdogál újra. A jámbor muzulmán jókedvűen köszörügeti a kardját, hogy mint Ozmán méltó gyermeke, újra a harcterén teremjen s mint katona, mint hős, bámulatba ejtse a világot.

A krétai bonyodalomról ma a következő táviratok érkeztek Konstantinápolyból:

A konstantinápolyi lapok a sejk-ül-izlám-nak rendeletét közlik, amelyben a krétai muf-tikat felszólítja, hogy a krétai mohamedánokat a tervezett kivándorlástól tartsák vissza. A kormány nagy nehézségekkel találkozott, amelyek a közzétett programba ütköző zászlók eltávolítása elé gördülnek.

Mahmud Sefket basa főparancsnok kijelentette, hogy Törökország a krétai ügyeknek rá nézve kedvezőtlen alakulása esetén nem riadhat vissza attól, hogy jogait akár a leg-szeisebb eszközökkel védje meg. Erre nézve már meg is tették a megfelelő intézkedéseket.

Az ökümeniai patriárkátus panaszt tett a portánál, hogy a szaloniki és monasztiri vilá-jetekben görögöket bántalmaztak. Ugyanebben az ügyben Busoziusz szaloniki képviselő távirati panaszt küldött a kamarához. A török lapok írják, hogy a nagyvezér a tegnapi miniszteri tanácskozásban, mely a krétai kérdést tárgyalta, távirati interpellációt kapott a Monasztirban lefolyt népgyűlésről, amely szintén a krétai kérdéssel foglalkozott. Erre a táviratra a nagy-vezér megnyugtató választ adott.

Több helyütt gyűlések voltak, melyek a krétai kérdésben állást foglaltak. A porta a görög zászló kiűzése miatt bírói eljárást akart indítani a krétai metropolita ellen. A török sajtó sokat foglalkozik azzal, hogy francia csapatok szállították meg Dzsane-et és a török jogok védelmét követelik. A porta lépései következtében Pichon francia külügyminiszter állítólag megigérte a statuskvó tiszteletben tartását.

Kréta ideiglenes kormánya biztosította az athéni kormányt, hogy a krétai nemzeti gyűlés nem fog olyan határozatokat hozni, amelyek Görögország helyzetét Törökországgal szemben megnehezíthetnék. A nemzetgyűlés kizárólag a nagyhatalmak indítványát és javaslatát fogja tárgyalni.

Kristóffy és a nemzetiségiek. Hirt adtunk már arról, hogy az országgyűlési nemzetiségi párt a nemzetiségi vidékeken agitációt indított az általános, titkos választói jog érdekében. A Nap című fővárosi újság ma esti száma — mint budapesti tudósítónk telefonálja, — arról az akcióról azt írja, hogy azt Kristóffy József volt belügyminiszter rendezte. Kristóffy — írja a Nap — tanácskozott ez ügyben Vlad Auréllal és Hodzsa Milánnal. Kristóffy a nemzetiségi pártot kívül más pártokkal is szövetkezett hasonló célból. Pozsonyban a Reform című radikális-párti lap indított mozgalmat, Csabán Achim L. András működik, Cegléden pedig félmillió példányban röpirat készül, mely „A koalíció bünei” címmel a földműveseket hívja fel csatlakozásra.

Letört a célnál.

Irta: Vértessy Gyula.

Legjobb tanuló volt az osztályunkban. Érett-ségi után az egyetemre jött fel ő is. Bölcsész-nek iratkozott be. Iszonyuan nyomoroghatott, mert néha kifakadt:

— A jó isten nem lehet olyan rossz, hogy engem teljesen elhagyjon. Csak erőm legyen addig kitartani, míg a jó lesz hozzám.

Csak hogy az ereje az nagyon kevés volt. S mintha napról-napra hagyogatta volna el. A nyomorgás, a késhegyig menő küzdelem a mindennapi kenyérért s a megfeszített tanulás, hihetetlen gyorsasággal emésztette fel benne az életerőt. Csak a lelke, az maradt erőnek mindvégig.

Valányszor találkoztam a szegény fiúval, mindég csodálat fogott el iránta, aki gyenge testén, hatalmas lelkével uralkodva, lankadatlanul vívta a harcok két legnagyobbját, a harcot a megélhetésért és a harcot a dicsőségért. Mennyit és milyen lelkesedéssel tudott beszélni a terveiről!

— Csak letegyem a tanári vizsgát meg a doktorátust! Hozzákezek a nagy munkához! De így nem lehet; nappal komisz nebulókat tanítani, egyetemre járni, tanulni, éjjel meg korrektoroskodni, hogy legyen kenyérre, meg ruhára valóm! Így nem lehet; de majd akkor, ha állásba jutok!

És nem jutott soha. Öngyilkos lett! Olvas-

egyszerű. Szorongó érzésén azonban nem tud uralkodni.

Már hajnalodott, de le nem hunyta a szemét. Utasok jöttek, mentek. Jól táplált vidéki asszonyok, vörös kezekkel, foltúnó színes ruhákba öltöztetett leánykakkal. Hangosan beszélgetnek s mindnyájan egy cél felé igyekeznek, a „tudományok csarnokaiba viszik a jövő nemzedéket. Aranyszállal tanul himezni a kis-leány, akinek az édes mamája csak harisnyát tudott kötni, zongora-órákat, francia leckéket vesz a sarki boltos Bözsikéje, hogy valahogy el ne maradjon a többi művelt hajadonoktól. Törtetnek, küzködnek, ki mentől többet érhetne el s a jutalmuk igen szokszor egy olyan kis ólom-golyó, amilyent az a szép asszony visel a nyakán...

... A nap teljes fényében ragyogta be a világvárost, az ifju szép Budapestet. Paloták üvegtetőjén megtörik a sugár, a fényesre csiszolt kilincsek mintha mind aranyból volnának. Büszkén hömpölyög a nagy Duna, enyelegve játszanak a habok, de olykor mintha kísértetek csapzott alakjai meredeznének imbolygó árnyékaikkal a sűrű vízfodrokban.

Zsufolásig telve volt a miniszter ur várószobája s az utolsó percben jelentette a szolgál, hogy ő kegyelmessége nem jól érzi magát, nem fogadhat, hanem helyette az államtitkár ur méltósága fog intézkedni. Nyomban jött is a méltóságos ur, rövidnyaku, szuros szemű

ember. Az asszony, aki egy fülkében állott, — megrezzent. Honnan ismeri ő ezt az alakot? Hirtelen összeszedte memóriáját. Ah, már emlékezett. A szomszéd bérlő fia volt, aki valóságos háborút folytatott valamikor a kezéért s most ehhez menjen esedezni, porig alázkodva?

A méltóságos egyenesen feléje tartott, úgy hogy az asszonyt a hideg verejték lepte el. Erősen ránézett, de azután közönyösen haladt el mellette. Nem ismerte meg...

Csak kint a szabad levegőn jött magához az asszony s megrázkódott az undortól. A bejelentő névsorban figyelmes lett ez az ember a nevére s azért jött az excellenciás helyett. Nem, nem kell a protekciója!

Kézenfogta a fiát s ahogy gépiesen leültek egy padra, önkénytelen izgatottan ráncigálta le a keztyűjét. Szeme megakadt a szép fehér kezén s a vonatbeli természetes asszonyosság kidolgozott, vörös kezeire gondolt. Mért ne lehetne az ő keze is olyan? ... Erzi, tudna dolgozni, a munka erőt ad s nemesít. Még aznap megírta a kishirdetést, hogy diákokat fogad el teljes ellátásra. Ebből fogja kitakarékoskodni az ingyenes helyet. És egy év múlva elzárta a se-lyembe kötött ólomgolyót a szekrényébe és talán elégedettebb volt, mint a mikor négyes fo-gaton repülhetett végig az utcákon.

Megemlékezés

Nachtnébel Ödönről.

Aradmegye közigazgatási bizottságának ülése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 7.

Ma délelőtt 9 órakor tartotta rendes havi ülését Aradmegye közigazgatási bizottsága. Az ülésnek meglehetősen szürke tárgysorozatát az elnöklő főjegyzőnek *Nachtnébel Ödön* haláláról szóló kegyeletes megemlékezése előzte meg. *Nachtnébel* évtizedekig tagja volt Aradmegye közigazgatási bizottságának és főképpen itt érvényesítette meyerje érdekében mély tudását, mindenre kiterjedő humanitását. Erdemeit jegyzőkönyvben öröközte meg a bizottság és elhunytá fölért részvétét fejezte ki a gyászoló családnak.

A bizottság üléséről itt következik tudósításunk:

Aradmegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt ülést tartott, melyen a főispán és az alispán távolléte miatt belügyminisztériumi felhatalmazás alapján *Schill József* főjegyző elnökölt. A főjegyző megnyitva az ülést, meleg szavakban emlékezett meg *Nachtnébel Ödön* nek. Aradmegye törvényhatósági és közigazgatási bizottsági tagjának elhunytáról.

— Mély megilletődéssel és fájdalommal emlékezem meg ugymond — a bizottság kiváló tagjának, *Nachtnébel Ödön* kir. tanácsosnak haláláról. Vezéralakja volt a megye közéletének, fáradhatatlan munkása a megye érdekeinek, aki évtizedeken keresztül mint világító fáklya mutatta nekünk a megye fejlődésének útját. A leghevesebb harcok idején az ő gyűlölködést nem ismerő szelleme adott példát a közérdek igaz szolgálatára. Indítványozom, hogy érdemeit jegyzőkönyvben örökítsük meg és halála felett érzett mélységes részvétnket jegyzőkönyvben fejezzük ki a gyászoló családnak.

A bizottság természetesen egyhangulag elfogadta az indítványt.

Az ülés további részét az egyes szakelőadók jelentései töltötték be. *Róka József* kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelentése szerint július hónapban befolyt egyenes adóban 113,386 ko-

rona, ami a múlt évi július havi eredménnyel szemben 23,28 korona többletet jelent. Hadmentességi díjban befolyt 1089 korona (a múlt évi júliusi eredménnyel 479 koronával több), közvetett adókban és jövedékekben 169,841 korona (a tavalyi júliusi eredménnyel 9890 koronával kevesebb.)

Institoris István dr. megyei főorvos jelentése szerint a közegészségügyi állapot a múlt hónapban nem volt kielégítő. A fertőző betegségek száma a megyében emelkedett. 145 betegedési eset fordult elő 23 halálessettel. Az állategészségügy kielégítő volt.

A török-görög viszály.

Háborus hírek.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 7.

Kréta szigete miatt mindjobban nő az ellentét Törökország és Görögország között. Törökország követeli a görög lobogó eltávolítását, amit az athéni kormány nem akar megtenni. A görögök ellenállása nagyon felháborítja a török népet, mely már népgyűléseken követeli a háboru megüzenését és bandákat akar alakítani.

A fenyegető háboruról következő távirataink szólnak:

Szalonikiból táviratozzák: A nép izgatottságát nagyban növeli egy Konstantinápolyból érkezett és az utcákon kiragasztott plakát, mely a krétai ügygel és a hellén üzemekkel foglalkozik. Titkos rendőröket bíztak meg azzal, hogy a görögöket, különösen pedig az alsóbb néprétegeket ellenőrizzék. A fegyverkezést tovább folytatják. Tegnap négy üteg ment Ellassonába.

Konstantinápolyból jelentik: Galipoliban a bojkottbizottság kimondotta, hogy a görög kereskedelem és hajóforgalom bojkottálandó. Talaat, a kamara alelnöke, aki holnapután érkezik Angliából vissza, belügyminiszterre nevezetett ki.

Párisból táviratozzák: A francia kormány köreiben azt a benyomást nyerték, hogy az a krétai válasz, melyet a krétai kormány a négy védőhatalom kérésére, hogy a görög lobogó ki-

tűzését messze ellátzó pontokon a jövőben hagyják el. Konstantinápolyban nem fog teljes megelégedést kelteni. A válasz lényegében így szól:

„Nekünk feltétlenül meg van az a jogunk, hogy a zászlókat bárhol kitűzhessük. Ha mindazonáltal teljesítjük a konzulok kérését, ezt csak a védőhatalmak iránti tiszteletből tesszük.”

Athénből jelentik: Egy királyi rendelet 14 napi gyakorlatra hívja be a tűzérési tartalék négy korosztályát, a gyalogsági tartalékosokat pedig 18 napi gyakorlatra hívja be, melyeket az új *Mannlicher-fegyverekkel* fognak megtartani. A napokban a külföldről egy új hegyi üteg érkezik. A rendszeren októberben tartott nagygyakorlatokat az idén korábban fogják megtartani, de súlyt fektetnek arra, hogy ezt az intézkedést nem szabad háborura való provokálásnak tekinteni.

Berlini távirat jelenti: Athénből táviratozzák a Voss. Ztg.-nak: A politikai helyzet rendkívül komoly. A kormány sajtója egyértelműen kijelenti, hogy Görögország nem teljesítheti Törökországnak a görög lobogó eltávolítására vonatkozó követelését.

Konstantinápolyból jelentik: A háborus kedv Törökországban egyre nő. A birodalom minden részéből érkeznek hírek, hogy a népgyűléseken a háboru megüzenését követelik. Több nagy török cég elbocsátotta a görög alkalmazottakat.

Berlinből táviratozzák: Szalonikii jelentés szerint Szandeszky ismert bandavezér felhívást bocsátott ki, melyben felhívja a Monasztirben élő lakosságot, hogy mint önkéntesek csatlakozzanak hozzá, hogy a küszöbön álló háboruban a törököket segítsék.

Szófiából táviratozzák: A Rjecs, a bolgár nemzeti párt szócsöve amellelt foglal állást, hogy Bulgária lépjen szövetségre Görögországgal.

tam az utolsó levelét, melynek utolsó során talán még nedves volt a tinta, mikor már az ő porhüvelyéből kiszállt a lélek.

... Leteszem a fegyvert. Legyőzött az élet. Letörttem a cél előtt. Meghalok tavasz nélkül, nyár nélkül. Nekem csak télen volt részem. Az én tavaszomat a sors elsikkasztotta. Mikor egy kis napfényhez juthatnék, el kell mennem. El, az örök sötétbe. Vakondok maradok életem végéig percéig. A sötétséget pedig már meguntam. S egyébben eddig nem volt részem, ezután se lenne. Csak mintha most szállna rám valami fehér fény onnan felülről, mikor indulok ki a földi sötétből az örök világosságba.

Honnan jön ez a fény? Talán az Ur országából, ahová oda kell jutnom, mert az az ország a tüdőké, szenvedőké és szenvedett-e, türt-e valaki többet, mint én?

Holnap avattak volna doktorrá, de én már a felavatásra nem megyek el. Telekes István filozopter felavatás nélkül kerül a koporsóba. Holnap én nem leszek s így nem lesz kit felavatni.

Már a vizsgák előtt végtelen gyöngeség fogott el. Te is mindég figyelmeztettél, hogy ne tanuljak annyit, de azt hittem kibirom. Azután nem bírtam. Az utolsó vizsga után betámoxyogtam a klinikára. A tanár kurtán bánt el velem:

— Le délre! Ha tavaszig itt marad, elpatkol.

Mikor meghallottam a halálos ítéletemet — hiszen halálos volt, mert miből mehettem

volna én le a Riviérára — még csak nem is estem kétségbe. Hát vége van mindennek! S egyszerre csodás nyugalommal bontakozott ki lelkemben a halál gondolata. Nem a lassu halál-doklásé, de a hirtelen halálé, mely minden pillanatban rendelkezésére áll mindenkinek, akinek már nincs itt mit keresni.

Elindulok még messzebb utra, mint ahová a doktor küldött. Nem délre ugyan, hanem hidegebb tájak felé, hanem ezt a hideget már nem fogom érezni.

Pihenni fogok. Végre kipihenhetem magamat. Hiszen olyan fáradt vagyok, úgy vágyik a testem, lelkem egy kis pihenőre. Nema is csoda. Talán mióta élek, nem pihenhettem ki magam becsületesen. Dolgoztam, tanultam; ve-rejtkeztem, szaladtam a kenyér után, a tudomány után. Olyan voltam kezdettől fogva, mint az az agyongázolt kuvasz kutya, a kit a gazdája is kerget, meg az utcagyerek is, s aki akkor nyugszik meg végre, mikor a sintér a nyakába akasztja a drótkarikát.

Az én sintérem még haladást adott, de én nem kérek a kegyelméből.

Legfőképpen persze azért, mert most már nem tudnék futni se a kenyér után se a dicsőség után. Se dolgozni, se kenyeret keresni nem tudnék, hát nem élhetek tovább.

Lámpám sugara végigsiklik a takarón. A fehér takarón; az egyetlen dolgon, ami ebben a szűk, piszkos kis szobácskában fehér.

Fehér szín! Ártatlan tiszta leányok színe; olyan leányoké, aminőket én nem ismertem

soha, se időm se bátorságom nem volt a megismerésükre. Egypár céda szolgáló, meg néhány utcai leány az én egész emlékezésem. Szerelem? Ezt én nem ismertem. Lehet, hogy van. Aminthogy az is lehet hogy boldog emberek is éltek körülöttem, míg én születésem-től mostanig csak nyögtem, loholtam, káromkodtam vagy imádkoztam, hogy forduljon jobbra a sorsom.

Fehér leányokhoz én nem mertem közee ledni. Féltem tőlük, hogy valamelyikükbe belg találok szeretni s akkor mi lesz velem? Pedig hát mi lett volna? Az, hogy legalább boldog lettem volna egy napig, két napig; azután elmentem volna, mint ahogy most elmegyek. De akkor legalább a tavasz emlékével mehettem volna el, így meg tavasz nélkül.

Miért is kell meghalnom tavasz nélkül? Hiszen a tavaszhoz mindenkinek van joga; a legkoldusabbnak, a legnyomorultabbnak is!

Ugy érzem, mintha a gyávaság akarna erőt venni rajtam. Féltre tolom a fegyvert és gondolkozom az elmulasztott tavaszról. Hátha az az elmulasztott tavasz még visszajönne?

Hiszen ezzel még tartozik nekem az Isten! Hátha megadja a tartozását? Hátha ostobául elfutok a jövődő szép napok elől? Az isten igazságos. Nekem is részemnek kell még lenni a boldogságban.

Ugy nőttem fel, mint sivar homokban a csenevész akác; mint a harmat nélküli növény, mint valami elátkozott. Csak kinokban volt részem s én most követelem a boldogságomat.

Allandó léghajó-közlekedés.

Ujabb sikerek. — Letartóztatott léghajósok.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 7.

A levegő meghódításáért folytatott impozáns küzdelemben ma megint érdekes híreket hoz a táviró. Egy jelentés arról szól, hogy a *Frankfurt-Lipcei állandó léghajóközlekedés* biztosítottnak látszik. Érdekes az a hír is, amely egy léghajónak Németországból Franciaországba való kalandos útjáról számol be.

A léghajózás újabb eseményeiről itt következnek távirataink:

Frankfurtból táviratozzák: Az állandó léghajóközlekedés Frankfurt és Lipce között biztosítottnak vehető. A még szükséges összeget tőkepénzesek jegyzik. A megvalósítás még attól függ, hogy Lipce városa hajlandó lesz-e a léghajó leszállási helyére nagyobb területet adni.

Berlinből jelentik: Most már befejezett dolog, hogy a *Zeppelin III.-at* bemutatják *Ferenc Józsefnek*. A bemutatás akkor lesz, midőn Ferenc József a Hofer András emlékünnepre Bregenzbe érkezik.

Berlini távirat jelenti: Az *Illa* léghajó az éjjel eljutott Franciaországba és Villier la Montagenál szállott a földre. A léghajót *Hevald* kapitány vezette és kivüle még hárman ültek benne, köztük a frankfurti polgármester leánya. A francia földre érkezett német léghajósokat *letartóztatták* és náluk talált fényképfelvételeket elkozták. A léghajósokat csak hosszabb kihallgatás után bocsátották szabadon.

Egy másik *berlini* távirat jelenti: *Orville Wright* első berlini felszállása körülbelül augusztus 20-án lesz a tempelhoi mezőn.

Mourmelonból táviratozzák, hogy *Sommer* léghajós ma reggel aeroplanjával *tulhaladta a világrekordot*, amenny-

Meg fogok gyógyulni! Az isten csodát tesz s meggyógyít; erős, egészséges leszek; dolgozni fogok tudni, állást kapok, nyugalmas tanári állást, ami mellett dolgozhatom magamnak, az irodalomnak, a halhatatlanságnak.

Azután meg fogok szeretni valakit. Egy édes, tiszta, fehér leányt, aki a feleségem lesz s akit én fogok először megcsókolni.

Hiszen anyámon kívül nem csókoltam meg eddig senkit! Mert azokat a céda tereunteket, akikkel dolgom volt, utáltam megcsókolni.

Most jönnek a csókok, a verőfény, a tavasz...

S azután egyszerre hallom az orvos szavát:

— Délre kell menni, vagy elpatkol...

Visszaroskadok az ágyamra. Köhögni kezdek s ajkam nedves lesz a forró piros vértől. Mennyi vér! Irtózom tőle. Nem akarok több vért látni.

Elengedem a tavaszt. Talán odafent majd megtalálom. Odafent a végtelen mezőkön, ahol talán őt is megtalálom; őt, akivel itt lent nem volt találkozásom soha; Őt, a jó istent, akinek odafent talán azért lesz reám gondja, mert itt lent nem volt.

Megyek, megyek, nem délre, de a végtelen mezőkre.

A lámpám is kialvóban! Jó éjszakát! Ha visszajöhetek onnan, eljövök hozzád s elmondom mi van ott, ahová mentem...

Azóta várom, de nem jön...

nyiben 2 óra 27 perc és 15 másodpercig maradt a levegőben. Reggel 3 óra 14 perckor felszállt és 5 óra 41 perc 15 másodperckor kötött ki. A közönség viharos ovációkban részesítette az aviatikust.

Angolok ajánlata

az Óvár-tér megvételére.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 7.

Egy érdekes, egyelőre a kezdet legelső stádiumában levő tervvel foglalkozik *Varjassy* Lajos polgármester. Az Óvár-térnek, a városfejlesztés eme minden reményeivel körülbástyázott fokuszának mesterséges és mintegy varázsütésre történő benépesedéséről, beépítéséről van szó. Mintha álmodná az ember, mikor azt hallja, hogy az egész Óvár-tér, melyet *Palóczy* tanár valóságos világvárosi látványosság gyanánt gondolt el a zseniális szabályozási tervében, tíz rövid esztendőn belül minden parcellára modern bérpalotákkal, középületekkel lesz beépítve. Minden utcája rendezve, kövezve, aszfaltozva, csatornázva Arad legmodernebb utvonalaival fogják alkotni. A Maros menti új városrész közegészségügyi viszonyainak tökéletességét az egész nagy tömb teljes csatornázása már néhány év alatt tenné nevezetessé?

Tíz rövid esztendő leforgásán belül akarja valóra váltani azt a grandiózus programot egy angol tőkével dolgozó téglagyáros, melyet az új hidak építésének sürgetésekor a polgármester a kormányhatóság előtt, mint valami színes kaleidoszkopot rajzolt meg. Az *Aradi Közlöny* legutóbb, az óvár-téri homoktégla gyár átruházási kérdés tárgyalásánál többször állította homoktérbe azt a vitathatatlant elvet, hogy az Óvár-tér gyors beépítéséért semmi áldozat nem nagy.

Ha a ma megindult tárgyalások alapja, az angol pénzcsoport tőkegazdasága és vállalkozási hajlandósága reális és komoly, akkor tíz esztendő alatt az Óvár-téren minden talpalattnyi hely, melyet *Palóczy* tanár építkezésre jelölt ki, bérházakkal lesz beépítve.

Ezt az ígéretet tette ma *Rozser Mihály*, az óvártéri homoktégla gyár tulajdonosa *Varjassy* polgármester előtt. *Rozser* ma délelőtt kereste fel a polgármestert a londoni *Howard* A. és Társa bankcég képviselőjének társaságában. Előadták, hogy egy angol pénzcsoport, mely *Rozserrel* már most is üzleti összeköttetésben áll és a homoktégla gyár modern berendezésénél is közreműködött, hajlandó megvásárolni az Óvár-tér egész területét házépítési célokra. Ténny ez azért, mert a téglagyár termelő képességének teljes kihasználása a célja. A gyár ma, a *Cormick*-cég által szállított gépekkel naponként tízezer téglát gyártását tudja elvégezni. De ez a minimum minden nagyobb beruházás nélkül negyvenezer darab napi gyártásra fokozható, úgy hogy az áru magánaton történő értékesítése mellett is még mindig óriás tömegben állana a gyár építési céljaira. A téglák minőségéről a budapesti műegyetemen *Nagy Dezső*, a szilárd-ságtan tanára mondott véleményt és ez arról győzte meg az angolokat, hogy az feltétlenül versenyképes. A gyárba fektetett tőke kamatoztatása azonban nem a tégláárúsítás útján mutatkoznék a legvirágzóbb vállalkozásnak, hanem a gyártás egybekapcsolva nagyobb mérvű építkezésekkel már oly üzlet lenne, mely bármekkora tőke bevonását ajánlatossá teszi.

A tér beépítésének idejét körülbelül tíz esztendőre kontemplálja *Rozser*, aki egyelőre még határozottan nem tudta megjelölni, hogy

a várostól milyen irányú támogatást kér a nagyarányú terv megvalósításához. A polgármester ily módon tehát semminemű megállapodásra nem is juthatott. Arra kérte a nála tisztelgő urakat, hogy hétfőn adják be írásba foglalva mindazt, amit e tárgyban a törvényhatóság tudomására akarnak hozni és ő a mérnöki hivatal utasítani fogja, hogy arra az időre, mikor a terv komoly tárgyalásra kerül, szintén tegye meg javaslatait.

A mérnöki hivatal — mint értesülünk — már a mai nap folyamán megkezdte munkáját és minden egyes parcella értékének kiszámításába fogott.

PESTI ÉRDEKESSEGEK.

— Fővárosi levél. —

(A cserbenhagyott milliomos.) Ismeretesek a Wohl-ügy részletei. A losonci nabob örökösét megtámadták a kinullázott családtagok s mint hirt adtunk róla, nemcsak a Wohlok, de az egymással farkasszemet néző ügyvédek is hajbakaptak. Most újabb érdekes fordulata van a különben is eléggé fordultatott örökségi háboruszkodásnak. Wohl Aladár dr.-nak, a többszörös milliomosnak a következő levelet írta ma ügyvédje, *Vázsonyi Vilmos* dr.:

Nagyságos

Wohl Aladár dr. urnak

Budapesten.

Tisztelettel értesitem, hogy ügyének képviselőletéről ezennel lemondok.

Vázsonyi.

E mögött a rövid levélke mögött hetek óta húzóó civakodás lappang. *Vázsonyi* rendkívüli jogász munkát végzett a Wohl-ügyben, összevezett legjobb barátjával, *Lengyel* Zoltánnal is, — odáig ment ügyfele érdekeinek védelmében. A milliomos fiatalember azonban nem vette észre ezt a buzgóságot, illetve nem akarta észrevenni és még kevesebbé mutatott hajlandóságot arra, hogy az ügyvéd fáradságait honorálja. Hír szerint huszonezer koronában állapodtak meg az esetre, ha a pört megnyerik. *Vázsonyinak* sikerült is lépésről lépésre visszaszorítani az ellenfeleket. Wohl Aladár minden ügyvédi manőver előtt aranyhegyeket ígért, de mihelyt befejeződött az ütközet, ő is bezárta az erszényét. Ugy fogta föl a dolgot, hogy a bíróság bizonyára *Vázsonyi* nélkül is az ő javára döntött volna. Az ilyen felfogas természetesen nem lehet egy ügyvéd szájaize szerint való s ezért jelentette ki *Vázsonyi*, hogy nem kér tovább a dícsőségből. Hasonlóképp cselekedett *Nagy Emil* dr. képviselő is. A nabob tehát ügyvéd nélkül áll és neves fiskalist ezután aligha kap. A tapasztalatlan és zsurgóri fiatalember azt hiszi, hogy a bírói zárlat föloldásával már meg is nyerte a pört. A pénztelen örökösök sietve használják föl az ellenség gyöngeségét s most még erősebben bizakodnak, hogy hozzájutnak a Wohl Hermann vagyonához. *Lengyel* Zoltán már legközelebb megkezdte az új kampányt s ha szüksége lesz jó ügyvédi fogásokra, — most már talán maga *Vázsonyi* is szolgálhat neki.

(Letört magyarok.) Három héttel ezelőtt kezdődött meg *Kottingbrunnban* a nyári meeting. Budapest szenvedélyes turfemberei, még szenvedélyesebb játékosai, akiket röviden lombereknek nevezett el a fővárosi zsargon, tömegesen rándultak föl a futtatásra. Baden és Wöslau, a *Kottingbrunn* közelében fekvő helységek hoteljei hirtelen benépesültek és az osztrákok joggal panaszkodhattak a magyarok szupremáciája miatt. De a magyaroknak még több okuk van a panaszra. A verseny hihetetlenül rossz volt, minden futtatáson nagy meglepetések és még nagyobb leégések történtek. Százával hulltak el az áldozatok a gyepen. Egy német lónak, *Irrlicht*-nek letörése tetőzté be a nagy össze-

omlást. Erre a kancára százezrek voltak téve és a futtatáskor — ahogy mondani szokták — a favorit sehol se volt. Irrlicht mellett lovag Mautner lovának, Klapká-nak lemaradása súlyos pénzekkel töltötte meg a fogadók táskáját. A közönség azonban nem okul. Sőt nagy lázzal készülődik a pesti meetingre, mely a jövő héten kezdődik.

(Üdv, Blériot!) Nagy emberek átka, hogy egyonhalmozzák gratulációval, fantasztikus tervekkel, meghívásokkal. Bőségesen jutott ebből az áldásból Blériotnak, a La Manche csatorna merész leküzdőjének. A repülőembert a világ minden részéből elárasztották levéllel, távirattal. Budapestről is jó csomó gratulációt vitt hozzá a posta. De a bolondgombok se maradtak el. Valahány repülőmániakusa van Magyarországnak, mind fölkereste a híres aviatikust és megismertette vele a saját külön rendszerét. Némelyik csomagban küldte el a találmánya miniatűr vázlatát és csupán azt a tanácsot kérte a mestertől, hogyan lehetne a gépet megindítani, mert aztán már megy magától a dolog. Egy lipótvárosi nagykereskedő pedig nem kevesebbet kívánt, mint hogy ősszel az első zsurját tisztelje meg Blériot. Huszezer koronát ígérte a megtiszteltetésért, amennyiben pedig föl is szállna a gépével, még huszezeret. Hadd pukkadjon meg az egész Lipótváros! A nagyszerű zsur-trükk persze, aligha valósul meg. Blériot már dugszagdag amerikaiaknak milliós ajánlatait is visszautasította.

Hamiskártyások áldozata.

Egy morvaországi ügyvéd kalandja.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 7.

Ismerik a legújabb zsentrijátékot? Nem, ugy-e? A tétek rendszerint egykoronások. A bankár megszólal:

— Milyen számot gondolt?

— Párosat.

— Akkor nyert, mert én páratlannak hittem a maga gondolatát.

A bankár fizet, mert föltétlen uriember, aki még gondolatban sem csalja meg a poantörjét.

Majdnem ilyenfajta hazárdjáték az, amelyet „Heilige Wahrheit“-nak nevezett el a sipista ötletesség.

A napokban egy morvaországi városkából fölkerült Budapestre, Umnach Ottó dr. ügyvéd. Úgyes-bajos dolgát elvégezvén, egy kis városkörüli sétára vállalkozott. Ahogy a várkertben csatangolt, melléje szegődött egy jobb öltözött férfi és beszélgetést kezdett vele:

— Ha ön idegen, akkor bizonyára jól fog esni önnek, ha valaki, aki a viszonyokat ismeri, kalauzolja. Én pesti ember vagyok, hivatalnok ember és nem tudom, hogy mit kezdjek a szabad időmmel.

Az idegen nagyon megörült a kedves ajánlatnak és égis dicsérte a magyar nemzetet.

— Hiába, sokat hallottam és olvastam az önök lovagiasságáról, valóban örülök, ha most meg is győződhetem róla.

— Idegenekkel szemben ez uri kötelesség, — válaszolt a másik, aki magát nagykasznalvai Kászony Gézának mutatta be.

Egy ideig össze-vissza járták Budát, majd amikor elfáradtak, az állítólagos Kászony Géza meghívta a morvát egy közeli korosmába.

Itt már jelen volt egy társaság és ehhez csatlakoztak Umnachék. Csupa jól öltözött, tisztára borotvált, barátságos ur volt, akik között megebédeltek, azután pedig a Heilige Wahrheit című játékot kezdték. Az idegen beugrott nekik és játszott velük. Amikor körülbelül száz koronát vesztett, lassan kezdtek a

partnerei eltünezni. Az egyiket valaki az utcáról hívta ki; bocsánatot kért egy percre, a másik is bocsánatot kért és a hátsó ajtón ment ki. Végül senki nem maradt meg mellette. Egészen magára hagyták.

Most már észre tért és látta, hogy sipisták balekja volt. Nyomban a főkapitányságra sietett, ahol az esetről jelentést tett. A detektívek nyomoznak a sipista társaság után.

Egy asszony szenvedései.

Hét év óta nem aludt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 7.

Nagybajom községben esuda számba menő szerencsétlen asszony éli szomorú napjait. Héjjas Jánosnénak hívják a boldogtalan asszonyt, aki hét év óta szenved kínzó álmatlanságban. Hét esztendő óta nem hnyta álomra szemét Héjjas Jánosné, aki egyebekben hat gyermek anyja.

A szerencsétlen asszony az anyai szeretet áldozata. A nagybajomi különösség csudálatos betegségéről és annak eredetéről az alábbi tudósításunk szól:

Héjjas Jánosné született Kovács Rozi, most 45 éves és ezelőtt 25 évvel ment férjhez Nagy-bajomban. Házasságában hat gyermeke született, akik közül csak a hét esztendő János, fiu. A Héjjas családnál az öt leánygyermek után a fiu születése nagy örömet okozott. Különösen az anya szívét töltötte el boldogság, hogy végre már fiut is ringathat a fabölcsőben. Félő gondal ügyelt kis gyermekére, akivel az egész család úgy bánt, mint valami zálogba kapott trónörökösrel. Pedig hát Héjjas Jánoska, — mely nevet az ujszülött a büszke apa után a kereszt-ségben nyerte, — nem bizonyult érdemesnek arra a nagy szeretetre, amelylyel az egész ház apraja-nagyja körülvette.

A kis Jánoskának ugyanis folyton sirásra állott kedve és nem használt semmi csittitgatás, a legnagyobb ur már a születésétől kezdve orditozással töltötte be a házat. Később pedig már aanyira vitte a sirás művészetét, hogy csak akkor hagyta abba, midőn elnyomta az álom. A kis zsatnok azonban csak nagy ritkán akaródzott aludni, többnyire ébren, hangos sirással szórakoztatta a háznépet. A gyermek rossz-sága nagyon kimerítette anyját, aki csak, ha megzata aludt, pihent le. Az aggódó anya éjjeleit és nappalait föláltozta gyermekéért. Sok-szor megtörtént, hogy egész éjszakákon le sem hnyta a szemét. Egy éjjel aztán, midőn a csecsemő a megelőző két napon szintén rosszakodott, hosszas csittitgatás után Jánoska elaludt. Az alvástól már két nap óta megfoszlott asszony erre szintén álomba merült.

Nagyon rémes álom gyötörhette Héjjas Jánosnét, mert hirtelen fölsikoltott és segítségért kiabált. Héjjas János rögtön felesége ágyához sietett, aki a nagy ijedségtől elvesztette eszméletét. Hosszas élesztgetési kísérletek után sikerült a rossz álomtól megrémült asszonyt eszméletre téríteni, aki hónapok hosszat feküdt beteg élet és halál között. Végre sikerült a beteg nőt meggyógyítani, az alvás azonban, mint betegsége alatt ugy most is, folyógyul-tan, eikerülte szemét. Héjjas Jánosné ugyanis azt álmodta, hogy egyetlen fiát el akarják rabolni. Ez ijesztette meg annyira, hogy sziv-bajt kapott és azóta — immár hét esztendeje — nem tud aludni.

A szerencsétlen asszony hiába fordult betegségeivel az orvoshoz, nem tudtak rajta segíteni. Folyton ébren van, nem kívánja sohasem az alvást, a munkát bírja, csak olykor napközben fogja el bágyadság. Ha arccal a párnára fektetik, ugy abban a pillanatban letargia-szerű álomba merül, de csak ugy, ha fia mellette van. Ez az alvás 10 percnél tovább nem tarthat, mert máskülönben megtörténék az, hogy többé már nem ébredne föl. A tíz perc letelte után tehát újra talpra állítják Héjjas Jánosnét, aki erre hirtelen föleszmél álmából.

A különös asszony csudájára bucsut jár az egész környék. Nagybajom hírességét, a folyton ébren levő Héjjasnét a falusi nép gyakran felkeresi, hogy beszélgetéssel elfelejtessék vele gyötörő álmatlanságát.

Szerelmi dráma

a csálai erdőben.

Nyomdászinas és varróleány.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 7.

Tegnap este a csálai erdőben ismét szerelmek vére festette pirosra a füvet. Löbe Béla egy tizenhatszöt éves nyomdászinas revolverrel súlyosan megsebesítette Frauheim Erzsébetet, egy tizenhatszöt éves varróleányt, majd maga ellen fordította a pisztolyt és három golyóval véget vetett életének.

Ma reggel öt órakor vértócsában feküdvé találta meg az erdőőr a serdületlen hőseit e véres drámának. Telefonon értesítette a rendőrséget, ahonnan Kovács Antal rendőrhadnagy és Prohászka László dr. rendőrorvos mentek ki a Szida Milán erdei korosmája mögötti térre, ahol a vérontás történt. A fiun megállapították az orvos az órákkal előbb bekövetkezett halált, a leány sebet bekötözve, haldokolva szállították a kórházba.

A hulla mellett találták a hatlövetű hét milliméteres revolvért, melyből négy golyó hiányzott, továbbá egy iparostanone iskolai bizonyítványt és három ceruzával irt levelet. Kettő a halálba készült gyermekek szüleinek, egy a fiu barátjának van szánva.

A levelek, melyeket alább közlünk, elmondják, hogy közös akarattal váltak meg az élettől.

A leány következőkép irt anyjának:

Kedves Anyám! Ne haragudjon, hogy ilyen fiatalon dobtam el magamtól az életet, de hiába, nem tehettem róla. Hogy miért hallok meg, azt ne keressék, azt magunkkal viszzük a sirba. Isten veletek. Csókol szerető gyermeketek: Erzsé és Béla.

A felső temetőbe vigyetek. A fehér ruhába temessenek el. Az utolsó kívánságunk az, hogy egy sirba temessenek. Ha valamelyik anya nem egyezik bele, átkozott legyen. A fej-fánkra ezt írjátok: Hit, remény, szeretet kötötte össze szívünket, még a halál hideg keze sem választotta el bennünket.

A fiu is irt levelet anyjának. Bucsuzik és azt írja, hogy a halál okát magukkal viszik a sirba. Majd így ír:

A postatakarékpénztárból vegyetek ki a pénzemet és rendezetek egy cigányzenés temetést. Egy sirba és egy koporsóba tegyetek. A Frauheimnének mondjátok meg, hogy a fejünk alá tegye az emlékkönyvet. Béla.

A rendőrség kihallgatta a fiu apját, Löbe Gyulát, aki könyvkihordó a Krausz Paulin cégüzletében. Elmondotta, hogy már gyermek-kora óta szerette a fiu a leányt és e miatt igen sokat korholta is fiát. De később nem mert neki szólni, mert félt, hogy valamit tesz magának. Tegnap délelőtt tizenegy órakor elkéredzett a Réthy Lipót és fia cég nyomdájából, ahol két már esztendeje tanuló és azt mondotta, hogy a feje fáj. Otthon erről nem szólt és ebéd után azzal ment el hazulról, hogy a nyomdába megy. Mint kiderült, délután egy pajtásától kölcsönkért revolvert javított meg és este kiment az erdőbe.

A leány nővére, Janovics Mihályné tegnap este bejelentette a rendőrségen, hogy Frauheim Erzsébet eltűnt és kérte, hogy a rendőrség kerestesse.

A fiu szülei iránt nagy a részvét, mert szegény apja sovány keresetét az ő fizetése pótolta ki. Az anya teljesen keresetképtelen, mert öt esztendő kora óta vak és Löbe szánalomból vette el a világtalan teremést.

A veszettség áldozata.

szórakozott Pasteur-intézet. — A sebben maradt kutyafog.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, augusztus 7.

A lapok röviden már megemlékeztek a szerencsétlen Bedi János esetéről, akit egy veszett kutya megharapott. A Pasteur-kórházban kezében felejtették a kutya fogát s az ember néhány nap múlva, veszettség tünetei között tizennyolc órai borzalmas kínlás után az új Szent János-kórházban meghalt. Ennyit irtak meg az esetről, holott maga az ügy feltétlenül megérdemelte volna, hogy kimerítően, bőven foglalkozzanak vele a közérdeket szolgáló, közhivatalok működését ellenőrizni hivatott újságok.

Egy hírlapíró kinyomozta az ügy részleteit, amelyek egyszerűen szenzációcsak.

(A veszett ember.)

Julius huszadikán, csütörtökön reggel a felesége kíséretében jelentkezett Bedi János, gyári alkalmazott az új Szent János-kórház befejezési osztályában. A szerencsétlen akkor már a végét járta. Zavarodottan beszélt, a szem különösen, vadul forgott üregeiben s rendkívül magasfokú láza volt. A kórház orvosai megvizsgálták a szerencsétlent és azonnal felvették. Dél előtt tíz órára Bedi dühöngeni kezdett. Kényszerzubbonyt adtak reá és átvitték a kórház elmebeteg megfigyelő-osztályába, ahol megállapították, hogy a szánalomra méltó ember megveszett. Vadul tekintett maga körül, a szája véres tajtékot turt, vonaglott a kínoktól s mindenkit meg akart harapni, aki a közelébe ért. Két ápoló sem birt vele. Előbb a nyelvét, majd a szája szélét harapta véresre, aztán nekiesett az asztalnak s annak a fájába vágta a fogait, majd az ajtófélfából harapott ki egy darabot.

Teljes tizennyolc óra hosszat tartott kínlás, ereje azonban rohamosan gyengült, küzdése csillapodott s reggel négy órára borzalmas kínok között meghalt. A holttestet a kórház halottaskamrájába s innen később a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. A boncolás megállapította, hogy a szerencsétlen ember a veszettség áldozata lett.

A törvényszéki orvostani intézet szolgálói megvizsgálták Bedi János holmiját és a pénztárcájában egy hatalmas, tisztára mosott fogat találtak. Egy kutyának a fogát.

(Gondatlanságból okozott emberölés.)

Halálát követő napon, szombaton, felesége s Miklós nevű bátyja, aki géplakatos, megjelentek a főkapitányságon és a bünyügyi osztály vezetője, Tóth János kapitány előtt gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt lettek feljelentést ismeretlen tettesek ellen. Panaszukat azzal indokolták, hogy Bedi János, mint annyi más embert, akit veszett kutya harapott meg, ki lehetett volna gyógyítani a bajából beoltás útján és meg lehetett volna menteni az életnek. A beoltás meg is történt ugyan, de a kezelő orvosok bűnös gondnyelműséggel elmulasztották a sebet alaposan megvizsgálni és benne felejtették a veszett kutya fogát. Ez aztán semlegesítette az oltó folyadékot, tovább inficiált és Bedi János a beoltás ellenére, néhány nappal később megveszett és hatósági, meg kórházi orvosok egybehangzó véleménye szerint veszettségben halt meg.

Az eset történetét a halott családja a főkapitányságon így adta elő:

(A végzetes út.)

Bedi mechanikusként volt alkalmazva Kőbányán a Walla-féle cementgyárban. Innen indult munkája végeztével hazafelé május huszadikán este hat órakor. Körülbelül az utfelében feléje rohant egy hatalmas kóbor vadászkutya, a farka be volt húzva a hátsó lábai közé, szinte vakon vágatott előre az uton s mikor Bedihez ért, nekiugrott egyetlen mordulás, vakantás nélkül beleharapott a jobb kezébe, aztán tovább rohant. A harapás a mutató és hüvelykujj között érte Bedit, aki bement a legközelebbi korcsmába, kimosta a sebet, bekötözte és folytatta az útját.

A seb nagyon sajgott s Bedi, ahogy hazafelé menve eltűnődött az esetén, arra a meggyőződésre jutott, hogy az eb csak veszett lehetett. A kutya viselkedése olyan különösnek tűnt fel előtte, hogy elhatározta a sebet orvoshoz vinni és megvizsgáltatni. Mire Kispestre ért, már késő este volt s csak másnap reggel kereshette fel a kispesti községi orvost, aki megvizsgálta a harapást, bekötözte s utasította a beteget hogy azonnal jelentkezék felvételre a Pasteur-kórházban.

Bedi megfogadta a tanácsot, bement a fővárosba s elment a Rákos-utcában levő egyetemi Pasteur-intézetbe, ahol kilenc órakor reggel felvették. A kezelőorvos meghallgatta Bedi esetét, futólag a sebet is megnézte, aztán kijelentette, hogy a kutya veszett voltát nem tartja ugyan valószínűnek, de már óvatosságból és Bedi megnyugtató végett sem árthat a beoltás. Két hétig maradt a beteg a Pasteur-intézetben s akkor gyógyultként elbocsátották. Ez június kilencedikén történt.

Mult hétfőn Bedi borzalmas fájdalmakat érzett a bal karján, sajgott a válla is, a kezén pedig egy gennyes kelés támadt. Nem tudta a dolgot mire vélni és egy tiszta vésővel felszurta a kelést, a sebet pedig kikaparta. A sebből egy véres csontdarab került elő. Bedi megmosta a vízvezetéknel s akkor látta, hogy egy jól kifejlett kutyafog, annak az ebnek a foga, amely megharapta. A sebben lévő fogat sem a kispesti, sem a Pasteur-intézetbeli kezelőorvos nem vette észre. A megharapott ember nem tulajdonított különösebb jelentőséget a fog megtalálásának, bekötötte újra a kezét s bizva abban, hogy őt a Pasteur-intézetben beoltották, nem is ment orvoshoz. Azt gondolta, hogy a fájdalmakat, meg a kelést, a sebben maradt idegen test okozta s abban reménykedett, hogy most a fog eltávolítása után a seb majd begyógyul magától is.

(Megvesztem!)

Két nappal később, szerdán este, Bedi vizet akart inni. Nagyon meleg volt, fogott hát egy poharat és a vízvezetékhez ment vele. Mikor a vizet ajkaihoz akarta vinni, összerázkódott és a poharat kiejtette kezéből.

— Szent Isten! — hördült fel a szerencsétlen ember — Megvesztem! Nem tudok vizet inni! Meg fogok halni!

A bátyja meg a felesége vigasztalták, Bedi azonban egész este nagyon levert volt, nem evett, az italtól pedig undorodott. Kínálták borral, sörrel, pálinkával, de hozzá sem nyult. Egyre jobban érezte közeledő végét, egész éjjel le sem feküdt, reggelre nagyon rosszul érezte magát és a felesége kíséretében bement az új Szent János-kórházba, ahol másnapra meghalt.

(A vizsgálat.)

Az örvény panaszát a főkapitányságon Kóródy Béla rendőrfogalmazónak osztották ki, aki a szenzációcs ügyben erélyesen fogott hozzá a vizsgálathoz. Mindenekelőtt átiratot intézett a Pasteur-kórházhoz és bekérte a Bedi János kezelésére vonatkozó adatokat. Ki fogja hallgatni úgy a kispesti, mint a Pasteur-kórházbeli kezelőorvost és aztán indítványtétel végett áteszi az ügyet az ügyészséghez.

(Ajtós doktor nyilatkozata.)

Előadtuk a tényállást úgy, ahogy azt Bedi János hozzátartozói a főkapitányságon elmondották, most pedig közöljük Ajtós Emil dr. Pasteur-kórházi főorvosnak, a kiváló bakteriológusnak egy nyilatkozatát is.

— Bedi János halálának mi nem vagyunk okai. Az ő makacssága okozta a szerencsétlenségét. Május huszadikán jelentkezett nálunk és elmondta, hogy őt egy kis fehér kutya — és nem vadászbé — megharapta. A kezén volt egy ideiglenes kötés, melyet egy kispesti orvos tett rá. Mikor a kötetést levette, láttuk, hogy a kézfej csupa vér és seb. Nem is marás volt az már, hanem marcangolás. Alaposan megvizsgáltam és kimostam a sebet, de kutyafognak nyomát sem találtam. Nagyon mélyem bele lehetett nyomódva a husba és a már reaszáradt vérésejték is eltakarhatták. Én többé nem láttam a sebet. Mi itt a kórházban csak az első kötetést rakjuk a beteg kezére, a többi ő maga rakja reá otthon. Mindjárt az első kezelés alkalmával megkérdeztük Bedit, hogy hová lett a kutya, amely megharapta? Akkor azt mondta, hogy eltűnt. Figyelmeztettem, hogy a kezelés szempontjából előnyösebb lenne, ha meg tudná keríteni, mert a kutyán hamarosan meg tudjuk állapítani, hogy veszett-e vagy sem és akkor nem kell kivárnunk a huszonnegy napi megfigyelési időt. Május huszonkettedikén jelentette Bedi, hogy a kutya megkerült. Meg is jelölte, hogy hol van. Rögtön megkérdeztem, vajjon biztosan tudja-e, hogy az a kutya harapta meg őt? Váltig bizonyítottam, hogy az volt az. Bedi erősítgetésére intézkedtem, hogy a kutyát a gypmesteri telepen vegyék megfigyelés alá. Ez meg is történt. Bedi maga járt ki napról-napra a gypmesteri telepre és megkérdezte, hogy mit állapítottak meg a kutyán? Május harmincadikáig figyelték meg a Bedi által megjelölt kutyát, akkor megállapították, hogy a kutya egészséges és elbocsátották. Az erről szóló jelentést maga Bedi hozta el hozzám és rögtön kijelentette, hogy ezek után felesleges neki többé bejárnia, majd begyógyul az a seb magától is. Nagy rábeszélésemre bejárt még június kilencedikéig, akkor elmaradt, holott a kezelés még távolról sem volt befejezve. De nem volt módomban távozását megakadályozni. Ezután sokáig nem hallottam róla semmit Julius huszadikán jelentkezett nálam a felesége és elmondta, hogy férje tizennyolcadikán egy csomót észlelt a kezén, kinyomta, mire a kutya egyik foga ugrott ki belőle. Azóta állandóan rosszul érzi magát, tizennyolcedikén pedig már a víztől, meg a levegőtől is irtózott. Meghagytam neki, hogy azonnal hozza be az urát. De csak másnap jöttek be, huszonnegyedikén délelőtt felegy órakor. Akkor már a végét járta a szánalomra méltó ember. Rögtön átvitték az új Szent János-kórházban levő megfigyelő intézetbe, ahol másnap reggel lyssában (veszettség) meghalt. Ebben én teljesen ártatlan vagyok.

Ennyit mondott Ajtós dr. Nyilatkozatából az tűnik ki, hogy veszett kutya harapását nem lehet megkülönböztetni az egészségesétől. Ha ez így áll, akkor a Pasteur-kórháznak kötelessége kivétel nélkül beoltani minden embert, akit kutya harapott meg. Még akkor is, ha ez esetleg nem is szükséges, már a biztonság kedvéért is. Mert nem a műveletlen embernek kell tudnia, hogy mi egy veszett kutya harapásának a következménye, hanem a Pasteur-kórház tudós orvosainak.

TANÜGY.

(—) Fizesjavításra utasított hitközség. Az aradi zsidó-hitközség tanító testülete még február hónapban azt kérte a város közigazgatási bizottságától, hogy utasítsa a hitközséget fizesítésüknek az 1907. évi XXI. törvényekkel történendő összhangba hozatalára. A bizottságot elegendő tett a kérelemnek, de a hitközség felebezése folytán a közoktatásügyi miniszter kénytelen volt egyik számvizsgálóját leküldeni Aradra annak megállapítására, vajjon megfelelő-e a tényeknek a hitközségnek az állítása, hogy vagyoni helyzete miatt nem egészítheti ki tanítói fizetését. A vizsgálat eredménye alapján Kerer-

Károly tanfelügyelő helyettes a bizottság mai ülésén egy rendkívül alapos és megleghangú javaslatban kelt a tanítók ügyének védelmére és azt kérte a bizottságtól, hogy ne csak fegyelmi ügyekben legyen bírjuk, hanem anyagi helyzetükön is igyekezzék segíteni. Ezt annál is inkább megteheti — ugymond — mert az aradi zsidóhitközség csak az utóbbi időben is tizezer koronával emelte költségvetésének személyi kiadások rovatát és az iskolát fenntartó alapjai teljesen fedezik az iskolaügyi költségeket, melyek a tanítói fizetések rendezése után csak 2600 korona újabb terhet jelentenek. Műlek Lajos dr. ellenző felszólalása után a közgazgatási bizottság utasította a hitközséget, hogy az idézett törvény értelmében 1907. július elsejéig visszamenőleg utalja ki a tanítók mai és a törvényben kontemplált járandóságai között mutatkozó különbözetet.

Elutasították

a Hitelbank új cégjegyzését.

Szántó Izidor törlése az igazgatóságból.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 7.

Az Aradi Hitelbank Részvénytársaság — mint annak idején megirtuk — július hó 30-án rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy Szántó Izidort a vezérigazgatói állásból azonnal elmozdítják, elhatározták még az alaptőkének százezer koronáról tizezer koronára való leszállítását, illetőleg a részvényeknek száz koronáról tíz koronára való lebélyegzését és az intézet nevének „Aradi hitelbank és zálogintézet részvénytársaság“-ra való átváltoztatását. Az intézet Vadász Armand dr. ügyvéd útján kérte a törvényszéket, hogy a közgyűlés határozatait vegye tudomásul és az abban foglaltakat vezesse keresztül.

Az aradi törvényszék polgári tanácsa Fábián Lajos dr. törvényszéki elnök elnöklete alatt ma délután tartott ülésében foglalkozott a Hitelbank kérvényével. Az ügyet Heller Mór dr. törvényszéki bíró referálta. A törvényszék a közgyűlésnek azt a határozatát, amelylyel Szántó Izidort vezérigazgatói állásától elmozdította, jóváhagyólag tudomásul vette, mert a kereskedelmi törvény szerint a részvénytársaság igazgatója a közgyűlés által bármikor elmozdítható, de az elmozdított igazgatónak fennmarad kártérítési igénye a részvénytársaság ellen. A törvényszék a kérelem folytán elrendelte, hogy Szántó Izidor igazgatói minőségét a cégjegyzékből töröljék.

Nem adott helyt a törvényszék a kérelem ama részének, hogy az alaptőke 100 ezer koronáról 10 ezer koronára leszállíttassék, a cég nevének megváltoztatására vonatkozó határozatot pedig hivatalból megsemmisítette, mert egyrészt a közgyűlés egybehívásáról szóló meghívóban ezek a pontok nem voltak felvéve és így ezekre nézve érvényes határozatot hozni nem lehet, másrészt a Hitelbank cégét megváltoztatni egyáltalában nem is lehet. A kereskedelmi törvény 179. §-ának utolsó bekezdése ugyanis így szól:

„Azon intézkedéseket, amelyek az alapszabályokba az alapító tervezetből vétettek át, a jelen törvényben kijelölt eseteken kívül, közgyűlési határozattal sem lehet módosítani.“

Miután a Hitelbank teljes címe már az alapító tervezetben meg volt jelölve, a céget utólag megváltoztatni nem lehet.

A Hitelbank igazgatósága ma folytatta az intézetben a rovincsolást, amelynek folyamán találtak egy Györffy Árpád báró aláírásával ellátott elismervényt, amelyben a báró igazolja, hogy 10 darab részvényt eladás céljaira átvett. Mivel a báró a részvényekkel nem számolt el, az igazgatóság felhívta, hogy a részvényeket szolgáltatassa vissza, vagy azok ellenértékét fizesse meg.

Virágos Budapest — Berlinben.

— Berlini levél. —

Budapestet, a mi bájos kis Budapestünket ibolyásnak hívják tavasszal. Hogy ki ajándékozta ezt az epithetont a magyar fővárosnak, nehéz volna megállapítani, de tagadhatatlan, hogy ez a jelző igen gyakran kerül Budapest mellé a lapok ugynevezett tavaszi sétéiben. Aki kitalálta: vagy maliciózus volt, vagy elfogult, mert az a tény, hogy három öreg és kevésbé öreg asszony az első májusi fuvalom megérkezésekor ibolyás csokrokat árul a Kossuth Lajos-utcában sétálók között, még nem alkalmas az ilyen tömegáltalánosításra. No de ez nem baj. A disztigvált és kellemes milieure való törekvés, amit az ibolyás jelző magában foglal, feloldja a szerényletlenség vádját alul a várost is, a keresztapát is.

Csupán, mert igazságokat akarok mondani, állapítom meg, hogy a mint nem ibolyás ez a mi városunk tavasszal, éppen úgy nem virágos nyáron. És ez már bosszantó. Bosszantó elsősorban azért, mert legalább egy métermázsá sulyu komüniké jelent meg a virágos Budapest című akcióról. Magyar urinók, derék honleányok, üléseztek nyakra-főre, szörnyű ambícióval és a végén ha virágot akarok látni a budapesti utcákon, akkor vagy befordulok egy virágüzletbe, vagy az első vonattal elrobogok a porosz főváros felé.

Nagyon jól tudom, hogy a virágosság nem életkérdés. Az általános közgazdasági konjunkturának folytonos rosszabbodása több szót érdemel, de mert annyi kiabálás történt ebben az irányban, bosszankodom szörnyen és tisztán látom, hogy ez az igénytelen apróság is magán viseli a mi közéletünk örök nyavalyáját, a teljes lustaságot.

Berlinben ugyanakkor vetődött fel a virágosítás eszméje, mint nálunk és a speciálisan kereskedelmi negyedet kivéve, virágerdő az egész város. A négy kilométeres Kaiser-Alle öt és hat emeletes palotáit a tetőig vadszőlő borítja, az ablakok és erkélyek párkányáról graeíózusan kandi-kálle a ríktó színű mályvavirág. Izléssel és csodálatos ornamentikai raffinériával dolgoztak a németek. Megéreztek, hogy a nyárnaktöbb apoézise, mint a többi hónapoknak. Minden realitás mellett értékelni tudták, hogy a szürkére mázolt háztömbök jók lehetnek a zord hónapokban, de nyáron, amikor a nap teremtő ereje ezer színárnyalattal ékesíti fel a földből előtörő bimbócskákat, sötétzöldre festi a fák leveleit, a szürke falaknak is ünnepi díszet kell öltetniük, hogy méltó uniformisban köszöntsek a lángcsóvákat vető, aszfalt-olvasztó égitestet.

A porosz főváros szegény általában természeti szépségekben. Mindenen segített a vasakat. Trep-tovban, Berlin mellett, hegyet huzott, alagutat furt, vizesést csinált a német ambíció. És a mesterséges hegy oldalába vajt alaguton keresztül ma vonatok járnak. Nálunk pedig a fővárosi tanács bizonyára bosszankodik azon, hogy nem hordathatja el a Gellért-hegyet.

Illas.

MULATSÁGOK.

(=) „Az Aradi MÁV. Dalegylet“ ma este tartotta dalos hangversenyét a Novetny-féle vendéglőben, amelyet zsufolásig megtöltött a közönség. A hangversenyen jelen volt Stankovits üzletvezető, a dalegylet védnöke is.

Feleséggyilkos orvos.

Izgalmas tárgyalás.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 7.

Az olaszországi spaletói esküdtszék egy izgalmas családi dráma tárgyalását kezdte meg tegnap. A vádlott Vincenzo Blasi doktor, nőcerai orvos, aki tavaly november havában agyonlőtte feleségét, mert *bizalmas együttléten érte egy fiatal tanárral*. Az orvos igazadta elő a tragikus esetet és előzményeit:

— 1890-ben ismerkedtem meg azzal a nővel, akit a feleségemmel tettem. Akkoriban nagyon beteg volt. Én gyógyítottam, ápoitam késztendőn át, kiragadtam a halál kezéből, aztán feleségül vettem. Nagyon szerettem s meg voltam győződve róla, hogy ő is nagyon szeret. Tíz esztendőt töltöttem vele a legteljesebb boldogságban. Két gyermekünk született, egy fiú s egy leány. Ekkor egyszer névtelen levelet kaptam, amelyben arról értesítettek, hogy a feleségem megcsal. A levelet nevetve mutattam meg nőmnek s elégettem.

Egy hónappal utóbb megint névtelen levelet találtam asztalomon. Ebben a csábító férfi meg is volt nevezve: Lelio Jacobucci. Jacobucci jó barátom volt, gyakrán tiszteltem vendégül házamban. A vádat lehetetlennek láttam s annyira nem hittem neki, hogy ezt a levelet is megmutattam feleségemnek is, meg Jacobuccinak is. Egyszerre egy nap, azután, mikor este hazatértem, mintha valami Jacobuccihoz hasonlító alakot láttam volna házamból a félhomályban kisuhanni. Másnap már várt a névtelen levél. Az volt benne, hogy tegyek úgy, mintha elutaztam volna, akkor okvetlenül tette érhetem majd a feleségemet. Ezt a tanácsot megfogadtam. És a levelirónak igaza volt. Ez uttal határozottan láttam, hogy Jacobucci volt az, aki házamból ész nélkül menekült, amikor benyitottam. Felfedezesem annyira megrendített, hogy rögtön szakítani akartam feleségemmel. De ő sirásával, esdeklésével levett a lábamról. Mégis megindítottam volna ellene a válopört, ha sulyos betegségbe nem esik. A miközben ápoitam, kibékültünk egymással.

Négy esztendő múlt ezután békésen. A gyermekeink megnöttek s minthogy nálunk gimnázium nem volt, Ternibe kellett őket küldenünk. Hogy egyedül ne legyenek, a feleségemet is velük küldtem; hármuk számára lakást béreltem. Fiamnak volt egy kedves tanára, a ki nagyon érdeklődött a fiu iránt: Cianfrugia professzor. Ezt az embert én is igen megkedveltem s házamba is több ízben meghittam. De csakhamar gyanus jeleket vettem észre. Feleségem és a tanár között valami szövődött. Ha váratlanul érkeztem meg Ternibe, több ízben bizalmas együttléten értem őket. Mind izgatottabb lettem, de feleségem esküvel és sirással bizonyítgatta ártatlanságát. A gyanum nőttön-nőtt. Feleségem fiókjában egyszer egy könyvet találtam, a melyben Cianfrugia kezével ez a mondat volt beírva: „Szerelmes barátsággal.“ Ugyanebben a könyvben egy kék szalaggal összekötött fekete hajfürtöt leltem. Ternibe mentem. A vasuti állomáson megpillantottam Cianfrugiát. Bekémlelt az ablakokon, amiből könnyű volt kitalálnom, hogy azt nézi, ha nem jöttem e meg én. Visszahúzódtam a kocsiba s a vágány tulsó felén szálltam ki. Azzal feleségem lakására indultam. Óvatosan, lábujjhegyen hatoltam be, senki se vett észre. Beszakítottam az ajtót s a pamlagon ülve pillantottam meg feleségemet, mellette ült Cianfrugia és egymásra mosolyogtak. Kirántottam revolveremet s nekik szegeztem.

duk rivalitám, hogy megölöm őket; ha-átá m írják azt a nyilatkozatot, a melyet tollba ndok nekik. A nyilatkozatomban annak em- erése volt, hogy megcsaltak emgem.

A tanár aláírta, de feleségem zokogva rült végig a pamlagon. *E mozdulata közben y láttam, hogy hirtelen jelet vált szeretőjé- a Erre a látványra nem bírtam már magam- al. Torkon ragadtam az asszonyt. A szeren- étlén nem magát féltette, hanem a kedvesét félig fuldokolva is neki kiáltotta, hogy mene- ljön. Ekkor történt az, ami megtörtént. gyonlítottam a feleségemet és agyon akartam ni Cianfrugliát is. De rajta csak súlyos ebeket bírtam ejteni. A miközben én felrántot- am az ablakot és kikiáltottam az utcára, hogy ykosság történt, hivjanak csendőrt, Cianfruglia feje végfeszítésével fölemelkedett, összetépte s az utcára szórta a nyilatkozatot. Azután sszeroskadt és eszméletét veszítette.*

A per tárgyalását holnap folytatják.

A kiszindiai eunuch.

Feleség a férj pedelmében. — Az aradi törvényszék ítélete.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 7.

Operettbe illő bűnügyi tárgyalás volt ma az aradi törvényszéken Köller táblai bíró ta- nácsa előtt. Vádlotként egy csinos fiatal asz- szony szerepelt az ügyben, akit súlyos testi- sértés büntetével vádolt az ügyész, mert súlyo- san megsebesítette azt a férfit, aki az ő férjét eunuchhá akarta tenni. A humoros részletek- ben bővelkedő tárgyalás előzményei ezek:

A múlt év nyarán történt Kiszindián, hogy egy szegény román földműves sertése átkalan- dozott a szomszéd területre és ott elpusztította a burgonya veteményt. Lőn erre nagy ribillió a községben. A vetemény tulajdonosa meg- akarta zálogolni a sertés gazdáját és mivel az fizetni nem tudott, kijelentette, hogy a sertést lefoglalja, azt csak a kár megtérítése után adja ki. A jámbor ember sirt, könyörgött, mondotta, fizetne szívesen, de nem tud, hanem kérte sertésének kiadását. És mivel a jószágot szép szóval nem kapta vissza, erőszakkal akarta elhajtani. Itt keletkezett a nagy vihar. Meg- jelent a csete-paté színterén a vetemény kert tulajdonosának egész atyafisága, akik nem annyira meggyőződésük, mint erejük teljes súlyával az ő pártjára állottak.

Első dolguk volt a szerencsétlen sertés tulajdonost a váltsági összeg fejében *totótól- talpig levetkőztetni*, nem hagyva rajta, még egy uszónadrágot sem. De ez még mind kevés volt. Hogy a disznó által tett kárt gazdája soha életében el ne felejtse, elhatározták, hogy *egy kis operációt végeznek rajta*. Nem a bajuszát akarták levágni, nem is a haját...

A pillanat drámai volt. És épen akkor, a midőn a műtét végrehajtására került volna a sor, amikor már megvillant a kés az egyik tá- madó kezében, a kritikus percben megérkezett a szerencsétlen ember felesége, szemében vil- logó haraggal, kezében férje füttykösével. A szituációt átlátni és a tett mezejére lépni, pil- lanat műve volt. A következő percben az asz- szony ütésétől véresen eset össze az a férfi, aki a sertés gazdáját az eunuchi tisztségre akarta képesíteni.

Az ügy folytatása ma játszódott le a tör- vényszék előtt, mert a hősie asszony súlyos testisértés büntette miatt a vádlottak padjára került. A csinos fiatal asszony nem tagadta a vádbeli cselekmény elkövetését.

— Ha valaki olyat merészelné tenni a

férjemmel, mint a panaszos akart — mondotta — most is leütném én. Az ember csak védheti a magát!

A bírák mosolyogtak és ebben a derűben már benne is volt a *fölmentő ítélet*. A tör- vényszék igazat adott a fiatal menyecskének és jogosnak mondotta ki tettét, amikor férje testi épségének a megvédelmezésében ily ér- lyesen járt el. A bíróság az indokolásban fi- gyelembe vette a fiatal asszony felhevült álla- potát és az eset egyéb körülményeit is, ame- lyekkel ingerültségét könnyen meg lehet ma- gyarázni.

Államfogházra ítélt gazdálkodó.

Aki a kormány és az állam ellen izgat.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 7.

Az aradi büntető bíróság előtt ma egy jó- képi, barátságos arcu közepes koru román em- ber állott, akiről egyáltalában sejteni sem le- hetett, hogy nagyobb indulatokra, vehemensebb fellépésre is képes. Inkább jámbor istenfőlk embernek látszott, mint néptribunnak, vagy izgatónak. És mégis mint izgató került a vád- lottak padjára, azzal a váddal terhelve, hogy egy csoport ember előtt izgatott a ma- gyar kormány és a magyar állam ellen.

Bregyán Flóra ujszentannai gazdálkodó volt a vádlott. Bregyán a múlt év őszén az ujszentannai vasuti állomáson a pénztárnál megjelent, ahol hangos szóval román nyelven egy vasuti jegyet kért a pénztárnoktól. A kissé ittas ember úgy látszik nem tudta magát kellő- képpen megértetni, mert a pénztáros a jegyet nem szolgáltatta neki ki. Nagy haragra gyu- ladt e miatt az ittas Bregyán, fenyegette a pénztárost és káromkodva kijelentette, hogy fel fogja jelenteni. Majd kiment a pályaud- varra és a nagyszámu utazó közönség előtt ro- mán nyelven ezeket mondotta:

— A pénztárnál jegyet nem kaptam, mert román nyelven kértem. A románoknak a pénze jó, de a nyelve nem. A magyar kormány az oláhokkal nem jó, az oláhokat csak zsarolja. Adja isten, hogy az oláhok osszák szét Ma- gyarországot, mint hajdan Lengyelország szét- osztatott.

Az aradi ügyészség e kijelentés miatt a magyar kormány és magyar állam ellen való izgatás vétsége címén emelt vádat. Ma tár- gyalta a bűnpert Köller János táblai bíró el- nöklete alatt az aradi törvényszék. A közvádat Kovács József dr. királyi ügyész képviselte.

A vádlott beismerte, hogy a terhére rótt kijelentést megtette, de izgatott kedélyhangula- tával és ittasságával védekezett. A tanúk ki- hallgatása és a bizonyítási eljárás befejezése után a bíróság bűnösnek mondotta ki Bregyán Flórát és elítélte 14 napi államfogházra.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Meggyanúsított városi tisztviselő. Ifju Má- nics Károly kátránypapírfedő vállalkozó állí- tólag azt a kijelentést tette Véber József vá- rosi építési felügyelőről, hogy annak adja ki a munkákat, aki négyzetméterenként legtöbb sa- pot fizet neki és egyáltalában csak azokat haj- landó városi munkában részesíteni, akik megfi- zetnek érte. Véber Józsefa súlyos állítással szem- ben Varjassy Lajos polgármesternél kérte ön- maga ellen a fegyelmi vizsgálat elrendelését, de a polgármester azt nem rendelte el, hanem utasította Vébert, hogy ifju Mánics Károly el- len tegyen bünyenyítő följelentést. Véber Jó- zsef ma ügyvédje Kröner Zoltán dr. útján felhatalmazást adott az aradi királyi ügyész- ségnek, hogy Mánics ellen indítsa meg hiva- talból üldözendő rágalmazás vétsége miatt a qünvádi eljárást.

Magyarpecskai Lázár Frigyes lovasbravurja.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 7.

A pécsi 8. honvédszázárezred 1. osztálya — mint Pécsről táviratozzák — rövid távollét után tegnap érkezett vissza kopacseli Boér Sándor alezredes, ezredparancsnok vezetése mel- lett a Drávában, *Harkánytól* mintegy 7 kilo- méter távolságra folytatott usztatási gyakorlat- ról. A gyakorlat utolsó napján a gyakorlat- színhelyére érkezett a honvéd lovaság új fel- ügyelője, a volt aradi ezredparancsnok: magyar- pecskai Lázár Frigyes, aki e minőségben Rohr Ferenc altábornagy utóda és ezideig a buda- pesti dandárnak volt parapcsnoka.

A pécsi honvédszázárokat az új felügyelő most ismerte meg, még pedig igen alaposan. Ugyanis *levetkőztette az egész osztályt uszón- nadráig*, igaz, hogy meleg nap is volt, majd: *ő maga is levetkőzött*, uszónadrágot huzo t és kiadta a parancsot, minden legény két hólya- got illesszen magára, eltiltva, hogy bárki is- hólyag nélkül menjen neki a Drávának. Csak ő maga maradt anélkül. Hozzáintézett kérdésre, hogy mért épen ő nem veszi igénybe ez óvatos- sági eszközt, kijelentette, ő érte már nem lenne oly kár, mint a fiatal huszárokért.

Majd a kiválasztott legcsökönyösebb lóra. ült, hogy azzal usztassa át a kiszemelt terüle- tet. A ló ficánkolt, ágaskodott, de a vezér- őrnagy úgy ülte a lovat, mintha arra öntötték: volna és ott vezette keresztül a vizen, ahol az legvadabb volt. Megszelidítette a vad lovat, majd nyereg nélkül a hátára kapott és úgy vezette vissza a Dráva hidján a magyar partra. A legénység csak nézte ezt a bravuros lovag- lást és ki ki legjobb tehetsége szerint iparko- dott követni a honvédszázárok parancsnoká- nak usztatását, melynek minap Baján volt kis előzménye a szabadkai 4-es huszárak dunai usztató gyakorlatánál, de a pécsi huszárak előtt még fényesebb volt a felügyelő lovas- bravurja.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Parkünnepély Soborsinban. Holnap, va- sárnap nagyszabásu parkünnepély lesz az arad- megyei Soborsinban, kéthelyi Hunyady Károly gróf pazar berendezésű kastélyának pompásan földszített parkjában. A gyönyörű keretek kö- zött készült ünnepélyt az országos Vöröskereszt Egylet soborsini fiókja rendezi, amelynek a Hunyady grófi pár az elnöke. A főuri pár éve- ken keresztül a legnagyobb jóakarattal és hu- manitással támogatta a nemes célért küzdő egyesületet, amely ugyszólván Hunyady grófék- nak köszönheti virágzását. A holnapi ünnep- ségre, amelynek bizonyára fényes anyagi eredménye lesz, ezt a meghívót bocsátotta ki a buzgó rendezőség:

Meghívó a magyar szent korona országos Vöröskereszt egyletének soborsini fiókja által sa- ját segélyalapja javára Soborsinban 1909. évi au- gusztus hó 8-án délután fél 8 órakor az uradalmi parkban ömeltóságik kéthelyi gróf Hunyady Ká- rolyné elnök és kéthelyi gróf Hunyady Károly társelnök védnöksége alatt rendezendő tombolával egybekötött nagyszabásu parkünnepélyre. Délután 4 órakor kerékpár korszó, 4 kitűzött díjjal. Auto- mobilozás, kocsizás, lovaglás, esolnakázás, halá- szat, oél- és díjlövészet, tekepálya. Csalogány- osárda és cukrászda késő estig. Jutányos és sza- bott árak. Minden tombolajegy nyer. Este 9 óra- kor táncmulatság a nagyvendéglő összes termeiben. Belépti-díjak: személy-jegy 1 korona, család-jegy 2 korona. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz az elnökség.

A rikkancspoéta.

Nagyváradra ment tanulni.

A főváros tüzipiros, nagyvilági éjszakáiból, a mulató és bünöző Budapest légköréből mult évben érdekes poéta vetődött a Parnassusra. Lapok hozták az arcképét, a verseit, apróságokat az életéből, a multjából. Kiadta „Vergődés” címmel a verseit és ehez a könyvhöz a legnagyobb magyar írói intellektuel, *Ignotus* írt előszót. *Bakti Gyula* a fiatal költő neve, a foglalkozása pedig ujságárusítás volt.

Szegény gyereknek nehéz Budapesten az élet. Ennek a cifra, ezer kontignációs városnak minden szépségét, örömet, mérgét, szenzációját magába szívja Budapest testének-lelkének csodálatos keveréke, a pesti utca fia. Tizenhárom esztendő korában, a zsege pubertás zavaros napjai alatt többet szenvedett, többet élt már és több tapasztalattal bír, mint az a jó vidéki aggastyán, aki terebélyes hársfa, zengő méhek és illatos pipafüst alatt elmélkedik vénségére „ez világ jeles dolgairul.”

Bakti Gyula poétai vénája ott buzgott fel először a nagy világszínház páratlan komédiái közepette. Azt írja róla és verseiről *Ignotus* többek közt: „Ezek a versek úgy hatnak, mintha annál a fényvel íródtak volna, mely az éjjeli szerkesztőségek, vagy irodalmi kávéházak ablakából szövdik ki az utcára. A „csirkefogó” a mi aszfaltunkból nőtt ki városi termékkül, palántájául a századok multán eljövendő magyar Arisztófanesznek, Villonnak, Rabelaisnak, Voltairenak, Verlainnek, Anatole Francenak, Byronnak és Heinenak, akik mind a városi csirkefogóság kifinomodásai. Bakti Gyula nem csirkefogó. Ezt nem dicséretére, inkább sajnálkozva mondom: én nem bánám, ha nagy, nagyon nagy csirkefogó volna s viszont a versei ezt sugároznák, kipattanóan, belénkhatóan, különvilágot a mienkhez csatolóan.”

Szóval, félre minden orrfintorítással. Az utcai csavargás, a szabad élet és az abból nót mag nagyon értékes termést hozhat. Egészen sajátos, egyéni világ körül forognak a Bakti Gyula versei is. Ime, egyik poéma:

Gitta.

Nagysád már alszik jóízűen
És lázasan piheg büszke keble,
Mikor én Kegyeden tünődöm,
Könnyes szemekkel, elmerengve.
Ködfátyolba borult a Corzó,
Midőn kegyedet észrevettem
És azóta szép hajának
S hamvas, barackszin arcának
— Hogy is mondjam . . . rabja lettem,
Szép, szép, csodaszép ön asszonyom,
Szébb, szébb a sejtelmes vágyaknál,
Szébb a rózsás hajnali fénynél,
Szébb a hősziű nászágyaknál.
Én szegény bus csavargó legény
Sokszor bámulok szép szemébe
S aztán hogyha megbámultam
Félig-meddig önkábultan
Megyek tovább a fenébe.

Bakti Gyula nemcsak az utcát járta be esténként. De bejárta a nagy pesti redakciókat, az ujságírás hatalmas boszorkánykonyháit és dolgozott. Cikket cikk után írt, mert intelligens, okos legény ám a rikkancspoéta. Tegnap változás állt be élete sorában. Otthagytá a pesti éjszakákat. Nagyváradra ment tanulni.

— Olvasni akarok sokat, tömérdek sokat — mondotta — ki akarom művelni magamat, mert nem a származás, hanem a tudatlanság az, ami megszégyenít. Keresek valami szerény állást. Ugy fogok dolgozni a két kezemmel, mint a vízbefelő,

de nem hagyom magam. Ember akarok lenni és menekülni akarok a pesti láztól, a láztól . . .

Egyelőre állást is kapott már a rikkancspoéta. Az egyik nagyváradai napilap ad neki kenyeret és dolgot.

A herculesfürdői rulett.

A leleplezés története.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 7.

Lapunk szombati számában megemlékeztünk azokról a leleplezésekről, melyekben egy fővárosi estilap a herculesfürdői rulettbank garázdálkodásáról számol be. A fürdőben, mint megirtuk, az utóbbi hetekben az igazgatóság rulettbankot rendezett be és a kurszalón melletti szeparékban a leghazárdabb játékkal csalogatta a vendégeket.

„A Nap” ma esti száma, mint fővárosi tudósítónk telefonálja, újabb részleteket közöl a a herculesfürdői játékról. A rulettezés — mondja a cikk — már hetek óta folyik. Julius 31-én végre névtelen feljelentés érkezett az orsovai csendőrpáncsnoksághoz, amelyben egy kifosztott játékos leleplezte a rulettjátékot. *Diága Péter* csendőrörsvezető erre egy csendőrrel a következő éjjel a szeparéhelyiségek köré lopózott. A kissé nyitott ablakokon át lehetett látni a játékot. A csendőrök a hordók és ládák mögé bujva lesték a játékot. Az örökös pincér nemsokára észre is vette a csendőröket, de már nem volt ideje, hogy szóljon a játékosoknak. Köhögni kezdett, hogy amennyire lehet, megelőzze a csendőrök közbelépését, de már késő volt. A csendőrök fegyveresen a terembe léptek és azonnal lefoglaltak 2161 koronát.

A csendőrök igazolására szólították a meglepett játékosokat. Köztük volt *Mezey Jenő*, *Posch Emil*, *Bredicianu Coriolán* dr. lugosi ügyvéd, az elhunyt képviselő fia, *Horváth Lajos* huszártiszt Debrecenből, egy tüzérhadnagy, egy bíró és még több katonatiszt és civil.

A játék az említett lap jelentése szerint a csendőri közbelépése dacára még mindig folyik Herculesfürdőn.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

*Halászat dynamittal a Salomon szigetekenél. Érdekesítő módon mutatja be az *Uránia* a mai műsorán színrekerülő kép az exotikus világ egyik eldugott helyén szokásos halászat módját. A vízben elhelyezett dynamit töltények felrobbantásával a halak ezreit kábitják el, melyeket most már így a víz felszínén kézzel játszi könnyűséggel fognak össze. *Louis Lanay* és *Marc Maria* jeles francia írók „*Vidocq ifjúsága*” című drámája pedig — melyet a legelső párisi színházak tagjai játszanak el mesteriesen — a francia gályarabok és a bagno hajmeresztő életét mutatja be élethűen. Különlegességnek említendő fel még a most már kitünően működő beszélő és éneklőgép is, mely mozgófénykép kíséretében „*A koldusdiák*” című operette egyik bájos áriáját adja elő minden előadás alatt. 791

AZ ARADI KOZLONY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Megfogták örültnek.

Mi történt a szolnoki kórházban?

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 7.

A szolnoki kórház elmeógyógyintézeti osztályából, valamelyik cellából levél érkezett a napokban Hódmezővásárhelyre *Tóth Pál* gazdálkodó címére. A levelet *Tóth Pál* sógora, *Varga Imre* vásárhelyi papucosmester írta, akit most Szolnokon, mint közveszélyes örültet kezelnek.

Nagy tragédia előzi meg a levél megírását, mert *Varga Imre* állítólag ép elmével került a szolnoki kórházba, ahol már hetek óta szenved anélkül, hogy valaki segítségére ment volna, hogy ismét visszaadja a szabad életének.

Varga Imre, az örültek házában levő vásárhelyi iparos hetekkel ezelőtt észrevette a feleségén, hogy beteg, hogy rettenetes baj támadta meg agyát. Egy ideig gyógykezellette idehaza, a mikor azonban az asszony betegsége olyanná vált, hogy úgy magára, mint másokra veszélyessé lett, elhatározta az ember, orvosainak tanácsára, hogy elviszi az asszonyt Szolnokra és az ottani kórházban helyezi el.

Két hete annak, hogy *Varga Imre* feleségével elindult Vásárhelyről a szomoru utra. A kis állomáson szálltak fel reggel, este már Szolnokon voltak a *Varga Imre* kocsira téve feleségét, egyenesen a kórházba hajtattott, hogy szomoru kötelességének eleget tegyen.

Esteledett már, midőn a szolnoki elmeógyógyintézet előtt megállott a kocsis *Varga Imre* és beteg feleségével. Az ember leszállott a kocsiról, csemetett, kinyitott a kapu, bement rajta *Varga Imre* feleségével, a kapu bezáródott utánuk, de ki se nyitott többé, *Varga Imre* is ottmaradt beteg feleségével.

Hogy mi történt a kórházban, hogy mit csinálhatott ott *Varga Imre*, még nem lehet biztosan tudni, de az érkezett levélből azt lehet megállapítani, hogy *Varga Imre*nek szóváltása volt az orvossal, később a szolgálakkal, akik aztán miért, miért nem, *Varga Imrét* is lekapták a tiz körméről, kényszerzubbonyt adtak rá, bezárták egy cellába, sőt a megfigyelés után közveszélyes örültnek nyilvánították és még ma is ott tartják, anélkül, hogy valamelyik hatóság szabadonbocsátása érdekében valamit tett volna.

A napokban érkezett *Varga Imre* levele a szolnoki kórházból *Tóth Pál* gazdálkodó címére, akit időközben gondnokká nevezett ki a vásárhelyi árvaszék előterjesztésére a szegedi királyi törvényszék.

A levélben elmondja *Varga Imre* tisztán, világosan, hogy feleségét bevitte a szolnoki kórházba, ahol szóváltásba elegyedett a szolgálakkal, akik azután se szó, se beszéd, kényszerzubbonyt adtak rá, bezárták egy cellába, azóta ott szenved, csak akkor keresik föl, ha enni adnak neki.

A szerencsétlen elzárt ember egy másik levelet is csatolt a *Tóth Pál*hoz, ezt a levelet a vásárhelyi polgármesternek címezi, ebben a hatóságtól kér oltalmat. Elmondja, hogy semmi baja sincsen, teljesen ép elméjű, fogalma sincs róla, hogy miért tartják a kórházban, hogy miért zárták el a sötét cellába, miért kell neki az elmekórházban szenvedni.

A vásárhelyi hatóság megindította a vizsgálatot a titokzatos ügyben.

HIREK.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 8-án az időjárás: meleg, elvéve csapadék, zivatarok.

— Arad — Kossuth Ferencnek. Ma a következő, pártolásra érdemes indítvány érkezett Aradváros törvényhatóságához:

„Tekintetes Közgyűlés! Az aradi Kossuth-szobor leleplezése alkalmából városunkba érkezik Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter uró excellenciája, az országos függetlenségi és 48-as párt vezére, hogy résztvegyen megdicsőült atyja emlékeztére rendezendő ünnepeken. Az egész ország érdeklődése Arad felé fordul e napon, amidőn egy hatalmas metropolis közönsége forr össze a Kossuth-kultuszszal s annak egyetlen élő magyarországi képviselőjével, Kossuth Ferencel. Kell, hogy mindenképpen emlékeztetessé tegyük e napot nemcsak a magunk, hanem főként ama férfiu számára, aki Kossuth Lajos eszméinek nemcsak méltó örököse, hanem az önmaga ereje és képességei által is európai jelentőségű államférfiu, a magyar nemzeti gondolatnak mindenképpen leghivatottabb történeti harcosa. Indítványozom a tekintetes törvényhatósági bizottságnak, méltóztassék kimondani, hogy ama viszonyoknak még bensőbbé és állandóbbá tételére, mely Aradváros és Kossuth Ferenc között eddig is fennállott, a törvényhatóság az aradi Kossuth-szobor miniatűr ezüst másával ajándékozza meg Kossuth Lajos fiát, ezáltal óhajtván szeretetteljes ragaszkodásáról külső formában is kifejezést adni. Indítványozom továbbá, hogy a szobor ajánlása a következő legyen: Kossuth Ferencnek, Arad dispelgárának — a vértanuk városa. Kérem indítványom elfogadását. Arad, 1909. augusztus 7. Szudy Elemér, törvényhatósági bizottsági tag.”

— Rekvium Nachtnébel Ödönért. A menyházi római katolikus templomban ma reggel rekvium volt Nachtnébel Ödön lelki üdvéért. Menyháza fürdő tudvalevőleg évek hosszú során át kedvenc tartózkodási helye volt Nachtnébel Ödönnek és a fürdő közönsége ezért gyászistentisztelettel adózott Aradmegye e kiváló férfiu emlékének. A szent misét Pallauer Kristóf menyházi plébános szolgáltatta. Egy ott tartózkodó gimnáziumi tanár énekelt Zerkovitz Rudolfnak, az Ahmv. vezérigazgatójának orgonakiséretével. A fürdővendégek igen nagy számban vettek részt a rekviumon.

— A szeb kormány bukása. Belgrádból táviratozzák: Mig eddig egyáltalán azt hitték, hogy a koalíciós kormány hosszú ideig marad helyén, most úgy látszik, hogy a kabinet bukása küszöbön áll. A kormány lemondása a jelenleg fürdőhelyeken tartózkodó miniszterek visszaérkezése után nyomban meg fog történni.

— Bleriot és egy budapesti rajztanár. Fővárosi tudósítónk telefonálja: „A Nap” ma esti száma jelenti, hogy a „A Nap” szerkesztőségében ma megjelent egy Tarczal Viktor nevű budapesti középiskolai rajztanár és elmondotta, hogy a Bleriot által konstruált gép tulajdonképpen az ő találmánya, melyre ő már évekkal ezelőtt szabadalmat is kapott, de a kivitelhez nem volt pénze.

— Megsemmisített versenytárgyalás. A magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetősége július 30-án versenytárgyalást tartott az Alkenyér állomáson létesítendő vizállomási épület munkáinak biztosítása céljából. Mivel csak Kocsis Lajos aradi vállalkozó adott be ajánlatot, az árlejtést megsemmisítették és újabb, esetleg szűkebbkörű versenytárgyalást fognak hirdetni.

— A svédországi általános sztrájk Stockholm néhány gyárában bérkülönbözöt miatt sztrájkba léptek a munkások és minthogy úgy a munkaadók, mint a sztrájkolók ragaszkodtak álláspontjukhoz, a sztrájk egyre jobban terjedt, a szociáldemokrata-párt kiterjesztette a vidékre is, úgy, hogy ma már egy beláthatatlan következményű általános sztrájkkal vivja meg nagy csatáját a töke a munkásosztálynak. Az általános sztrájkról ma a következő részleteket jelentik: A sirásóknak a szociáldemokrata pártvezetőség megengedte, hogy ismét munkába álljanak. Nagy feltűnést kelt, hogy minthogy 100 önkéntes végigvonult az utcákra a munkásindulót énskelve, míg végre a katonatisztek véget vetettek a tüntetésnek és a vezetőket a hadbíróság elé állították. Göttenburgban a közúti vasut alkalmazottai is sztrájkba léptek. A munkások elkeseredettsége nőttön nő. Komoly zavargásoktól tartanak. A rendőrséget a nagyobb városokban katonaság támogatja. A király elrendelte, hogy a parti tüzérezred két szakasza annyi felszereléssel vonuljon ki, hogy Stockholm vidékén a rendet fenntarthassa.

— A függetlenségi és 48-as kör f. hó 8-án vasárnap délután 5 órakor vándorgyűlést a Horváth (volt Prokopetz-féle) vasuti vendéglőben tartja meg. Felkéretnek a függetlenségi érzelmű polgárok minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Nagy Kálmán, elnök.

— Új ajánlat az ujarad kikötői vasútra. Az ujarad-nagykikötői vasút építésére vonatkozólag még ez ideig nem döntött a kereskedelemügyi miniszter, mert az Agrár Bank által rendezett versenyen kívül Milkó Vilmos és fiai nagyvállalkozó cég is adott be közvetlen a kereskedelmi miniszterhez ajánlatot, amelyben kötelezi magát a szóban forgó vasút volt vállalkozójának, Pallós Arminnak e vasúttal kapcsolatosan fölmerült adósságai jelentékeny részét rendezni. Ez ajánlat tetemes árengedményt involvál.

— Végre nyár lesz. Augusztusban tartunk a naptár szerint, de hát a naptár azért naptár, hogy ne mondjon igazat. Élénk tévedés ugyanis azt hinni, hogy eddig június, július volt. Dehogyan. Eddig a következő hónapokban éltünk: júniusban igen gyakran volt október, sőt november és néha június is volt. Júliusban ugyanez történt. Augusztusban azonban már nem haladtunk előre, augusztusban még mindig csak októberig jutottunk, holott a haladás törvénye szerint úgy illene, hogy egy-két napon átvándoroljon hozzánk a december is. De nem így volt. Nem is panaszkodunk. Abba is bele nyugszunk, ha az időjárás olyan rendellenes, hogy nyáron nyár legyen. Lassankint mindent meg lehet szokni.

Sőt a kitűnő időjós: Meteor szerint a bolygók, legfőképp a Vénusz és a Jupiter nem lesznek rossz kedvűek, így a teleszkóp sejtése szerint augusztusban állandó melegen lesz részünk. Meteor jóslata a következő: Augusztus havának csomópontjai: 8., 12., 16., 17., 18., 20., 24., amelyek közül a legerősebb hatásuk a 8-iki hűvös, a 12-iki meleg, a 18-iki szeles vagy viharos, a 20-iki meleg jelleggel. A 12-iki csomópont után a meleg időjárás állandó lesz.

Szóval nekünk, szegény halandóknak, attól függ a sorsunk, hogy Vénusznak és Jupiternek jó lesz-e a kedve. Ó, jóságos Jupiter, bár maradnál hű eddigi szokásaidhoz. Udvarolj be Vénusz asszonynak. Akkor legalább végre nyár lesz.

— A melillai harcterről. Madridból táviratozzák: A Heraldo jelenti Alhucemasból: A Szevilla nevű gőzöst a mórok tegnap erős puskatüzzel megakadályozták, hogy élelmiszereket, vizet és municiót tegyen partra. Az ütegek szakadatlanul tüzelnek az ellenségre, de eredmény nélkül. A fegyvertűz július 28-ika óta folyton tart.

— Mit érez, aki repül? Bleriot világhírű utja óta jóformán nap-nap után irunk a levegő hőcseréről s alig van érdekesebb téma egy-egy bátor aviatikus újabb kísérleténél. Arról azonban, hogy a repülés milyen érzéssel jár, nem igen írtak még, mert csak nagyon kevesen vannak, a kik személyes tapasztalatok alapján szolgálhatnak adatokkal. Nem lesz ezért érdektelen, ha egy-két légi utasnak repülés közben szerzett impresszióit ismertetjük.

A Motor című szaklapban Parisian aláírással egy biphonon utazó ember igen élénk színekkel festi a repülés gyönyörűségeit. Elindultunk — írja — oly gyorsan, mintha ágyból lőttek volna ki bennünket. Bármennyire is el voltam készülve valami rendkívüli, ez a rettenetes sebesség megdöbbentett. A hátam mögött kegyetlenül zakatolt a motor s mi teljes szélesútdben, pompásan hintáztunk. A gép gyorsasága látszólag egyre csökkent; lassu, hullámzó mozgással haladtunk előre s egymásra mosolyogva gondoltunk a bekövetkező katasztrófára. Később ez a hullámzás is megszűnt s már nem kellett fogózkodnunk az ülés oldalába, mint az indulás után. Ha a motor örökös mozgása nem figyelmeztetett volna bennünket, azt hittük volna, hogy állunk. Pedig repültünk, mint a csónak a vízen, a nélkül, hogy evezni kellett volna. És ez a szelid ringás, ez a lassúság csak csalóka képzőlet; a valóság az, hogy hatvazi kilométernyi sebességgel haladtunk a levegőben, minden pillanatban kitéve a lezuhanás veszedelmének.

Egy másik francia, M. Frantz-Reichel így ír a Figaro-ban: Ma repültem, mint a madár. Csaknem egy óráig bűvös álmvilágban éltem. Az elindulásakor egy érzetem, hogy lezuhanunk, de ez csak egy pillanatra tartott. Simán, gyöngye ringással haladtunk a motor zakatolása közben. Megfeszített erővel igyekeztem, hogy mindent lássak és érezzek, mozdulni azonban nem mertem. A völgyek, dombok, fenyvesek gyorsan surrantak el alattunk. Félelmes és nagyzerű érzés volt ez. Friss szél cirógatta az arcomat. Lefelé pillantottam s láttam a tömeget alattunk. Lemenőben volt a nap s ebben a szürkületben alig mertem elhinni, hogy én vagyok az, aki ég és föld között lebeg. Lassankint bátrabb lettem s már meg mertem mozdulni. Sejnáltam, hogy nem hoztam magammal ceruzát és papírt, hogy a tapasztalataimat nyomban följegyeztem volna. Azt hiszem, hogy az aeroplánon kényelmesebben lehet írni, mint a vonaton, vagy a motorkocsiban.

Wilbur Wright is írt a repülésről, mely szerinte vidám, lélekemelő passzió s a motor-sportnál hasonlíthatatlanul többet ér. Száz lányi magasságban — írja — alig érezni valami mozgást, csak a szellőt, mely az ember arcába csap. A ki nem gondoskodott előre a kalapja megerősítéséről, az ott fönn biztosan elveszti. Az aeroplán ülésében nem mozoghat sokat az utas, de viszont annak sincs kitéve, hogy egy-egy nagyobb lökés letaszítsa az üléséről, mint a vonaton és automobilon annyiszor megtörténik.

— Szélhámosság, egy gróf nevében. A nagyszombati rendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Nagyszombaten hetek óta szélhámosságot okozott egy fiatal 24—25 év körüli beteges külsejű ember, aki Teleky Zakariás Vilmos Lóránt dróf néven szerepelt. Az elegáns megjelenésű fiatal ember beférkőzött a város intelligens társadalmába s néhány hét alatt több ezer koronát csalt ki. Ahol nem csalt, ott kölcsönöket szedett fel. Több szállodát is becsapott. Amikor gyanakodni kezdtek a titokzatos ifjura, az hirtelen eltűnt Nagyszombatról. Az ifju szélhámós Teleky Vilmos gróf jogszigorú néven szerepelt. Fehér ruhában, sárga cipőben és szárke kalapban járt. A rendőrség nyomozza a csalót.

— Orvosi hír. Lakatos Izidor dr. ismert aradi nőorvos hat hétre terjedő külföldi tanulmányutára indult.

— A Wohl-féle végrendelet. Fővárosi tudósítónk telefonálja: Wohl Aladár védői, Váczonyi Vilmos dr. és Nagy Deasó dr. lemondtak Wohl védelméről. Egyik estilap jelentése szerint most van küszöbön Hanzurának, az Osztrák Magyar Bank szakértőjének kihallgatása.

— **A kulturánácsosi állás.** A belügy-miniszter ma érkezett leiratában *elutasította Varga Ferenc és társainak a kulturánácsosi állás szervezése és választása ellen beadott felebbezését.*

— **Magyar honvédtiszt a melillai harctéren.** Ferenczy Zoltán magyar királyi honvédfőhadnagy, Ferenczy József egyetemi tanár fia, aki a múlt évben a honvédelmi miniszter engedelmével hosszabb időt töltött Párisban s ott a francia hadsereg különböző fegyverneveit tanulmányozta, a melyekről itthon a katonai lapokban egész cikksorozatot írt, ez idei szabadságidejét arra kívánta használni, hogy a francia gyarmati hadsereget tanulmányozza Algírban, Tuniszban. Julius 10-én kelt utra s Észak-Olaszországon, Spanyolországon, Portugálián át Julius végén jutott el Gibraltárba. Onnan Tangerbe ment, tehát közvetlen közelébe került a spanyolok és kabilok között folyó hadjárat színhelyének. Julius 29-én egy francia gőzösön elhagyta Tangert, elment Melillába, megismerkedett egy spanyol tiszttel s így eljutott a spanyolok táborába. Ott bemutatkozott Pine tábornoknak s részt vett, mint vendég, a kabilok ellen július 30-án vívott véres ütközetben. Ferenczy főhadnagy megrendítő leírást ad egy levelében a spanyol tüzéség rémes pusztításáról, melyet Krupp-ágyúival és Maxim-géppuskáival a kabilok soraiban okozott. A spanyol tisztek melegen bucsuztak el tovább utazó magyar bajtársuktól, aki augusztus 1-én Oránba érkezett.

— **Alaptalan panasz.** Egy fővárosi lap közli: Makó város hagyma- és zöldség-termelő polgárai, akik Kiszombor és Porgány községben és környékén bérelt birtokokon munkálkodnak, nagy jövedelmet hoznak a bérbeadó birtokosnak, az államnak, a munkakereső napszámosoknak, de különösen az arad-csanádi egyesült vasúttársaságnak, a nagy mennyiségben termelt hagymaszállítással. Mégis az említett vasúttársaság igen sok kárt tesz az iparkodó termelőknek azzal, hogy a Makó és Kiszombor közt naponként közlekedő husz motor és vonat akadályozza őket termékeiknek Makóra való fuvarozásában. A sűrű vonatközlekedés miatt a Maros hídja előtt a sorompó gyakran el van zárva, ilyenkor órákat kell ott várniok kocsijukkal, amíg a vonatok elmennek és a drága időt itt kell elveszteniök. Ezen csak úgy lehetne segíteni, amint Apátfalva és Ócsanád közt már megvan, hogy külön-külön vashidat kell építeni a vasuti és közuti utasoknak. Az Arad-csanádi egyesült vasutak igazgatósága ezt a közérdek, a fokozódó forgalom érdekében valószínűleg meg is fogja tenni.

Mint jó forrásból értesülünk, ebben a dolgban az Arad-csanádi egyesült vasutakat nem érheti vád. Ugyanis a vasut igazgatósága már régen elfogadható ajánlatot tett Makó városának egy vashid építésére, amivel a mizériát meg lehetne szüntetni. Makó azonban nem reagált erre az ajánlatra, habár a vasut a legmértányosabb formában meg is ismételte a hidépítési prozódót.

— **Aljegyző választás.** A fakerti körjegyzőségben Bogdánffy Béla dr. tb. főszolgabíró elnöke alatt e hó 5-én közfelkiáltással, egyhangulag aljegyzővé választották Oláh Józsefet, a kolozsvári közs. közigazgatási tanfolyamon kitüntetéssel képesített okleveles jegyzőt.

— **Szerencsétlenül járt turisták.** Zürichből jelentik: Schammel, Deze és Becke turisták augusztus elején kirándultak a Jungfraura. A rossz idő miatt Schammel az út közepéről visszatért, a másik kettő azonban továbbment. Tegnap találtak egy holttestet, amely egy elszakadt turistakötelen a Jungfrau csúcsától mintegy 15 méternyire függött. A holttestben felismerték Deze turistát. Becke minden valószínűség szerint szintén szerencsétlenül járt, de nyomára eddig még nem akadtak.

— **Vidám ügyvedavatas.** Mohácsról írják: E hó 3-án nyitotta meg ügyvédi irodáját Beck Alajos dr., a fiatal fiskális, kinek „letzte Prüfungja“ szállóigévé vált Mohácson. Csongó-bongó zeneszó mellett, a kaszinó helyiségéből, a kaszinó zászlaja alatt vonult a jórészt lateinerekből álló hangulatos csapat Beck dr. saját házában levő irodahelyisége elé, hol szertartásos formák közt szegezték ki a falra a diszes ügyvédi címtáblát. Az egyik szegyet az ügyvédi k r nevében a távollévő Prakatúr Tamás dr. helyett Miskolczi Gyula dr. verte a táblába, a másikat a bíróság nevében Heinesz Elemér kir. bírósági jegyző, a harmadikat a közjegyzői intézmény nevében Philip Ferenc dr. kir. közjegyző helyettes, a negyediket Mohács társadalma nevében Mitwég Dénes takarékpénztári pénztáros, a kedélyesség napfényes derűjében lefoiyt aktus természetéből önként érthetőleg minden formális megbízás nélkül. Mindegyik szeg beverésénél szellemos. itt-ott politikai vonatkozások híján sem szűkölködő jellegű hangzottak el, melyeket viharos s a ciganyzongó tusaiba vesző éljenek követtek, mire a már szakszerűleg megerősített címtábla elé állt Andrics Tivadar dr. ügyvéd s egy frissen bontott „Mum“ pezsgő habjaival háromszor leöntvén a címtáblát, páriárkai ihlettől magasztosult arccal avatta az ünnepet a gárdába. Ezután az egész nagy társaság az újdonsült fiskális pazar fényvel berendezett irodahelyiségeibe vonult, hol nemcsak a modern irodaberendezés kiállításba illő komfortja nyújtott megesodálni valót, de a lukulussi bőkezűséggel terített asztalok is. A társaság innen ugyancsak zászló alatt zeneszó mellett vonult vissza a kaszinóba, mely után alkalmi nevezetessége az volt, hogy Brkits Davidné urasszony nyílt utcán szerezte a hölgyek kedvenc fiskálisának az első ügyvédi megbízást.

— **Házasság.** Brenner Zsiga a lugosi dél-magyarországi bank hivatalosok ma köt házasságot Popper Matával, Popper Károly helybeli kereskedő kedves leányával.

— **Nagy sikkasztás.** Pétervári távirat jelenti: Akimov pétervári születésű kerületi marsall, a дума elnökének közeli rokona, száz-ezer rubelt sikkasztott. A sikkasztót öszszel állítják a szenátus elé.

— **Autobusz és konflis versenye.** — Aradi mintára Nagyváradon autobusz jár pár nap óta és szállítja a Felix-fürdőbe a vendégeket. A váradiak azonban mincsenek megelégedve az új masinakkal, mert folyton makacsodik az autobusz, makrancosabb a paripáknálés kalamitások történnek vele a rövid utban. A „Tiszántul“ egyik munkatársa például így ír róla:

Eeste 8 és 9 között nagy zakatolással, pöfékeléssel indult el a Félix-fürdőből a száguldó szörnyeteg néhány szánandó alakkal a kik közül az egyik csakis azért ült fel, hogy minél hamarabb otthon legyen. Egy rozoga egyfogatu kocsival indultam utána egy kis idő múlva. És képzeljék el, mi történt? Péczeszölősen utolértem az autobuszt, mely itt felmondta a szolgálatot, — más szóval — elromlott. Lázás sietéggel javította a sefför, de bizony egy óra alatt sem sikerül használhatóvá tenni. Ezt csak azért említem, hogy ha valaki sietni akar, ne üljön az autobuszra. Végre, még ez a szörnyeteg közlekedik a fürdők között, veszedelmes magyfogatokkal kimmenni a fürdőbe, mert a lovak — mivel sohasem láttak ilyet — könnyen megijednek és megbokrosodnak. Az éj melyik órájában ért be az autobusz utasokkal, vagy utasok nélkül? — erről már nem számolhat be a krónikám, mivel hála istennek nem ért utól.

— **Aradváros közigazgatási bizottsága** ma délután tartotta augusztus havi ülését Varjassy Lajos polgármester elnöklésével. Róka József pénzügyigazgató jelentése szerint júliusban egyenes adóban 186.967 korona, közvetett adókban 647.337 korona folyt be. A közegészségügyi állapotot ugyancsak kedvezőtlennek festette Posgar Lajos dr. főorvos-jelentése, különösen a gyermekek között volt bőséges aratása a halálnak.

— **Országos Szent-István ünnepély a Margitszigeten.** A Szent-István nappal kapcsolatban augusztus 21-én szombaton országos ünnepélyt rendez a „Dunántúli Közművelődési Egyesület“, melynek élén Széll Kálmán, Pallavicini Ede őrgróf és Rákosi Jenő állanak. Az ünnepély napjára a Fővárosi Közmunkák Tanácsa átengedte az egész Margitszigetet és egy százas bizottság dolgozik állandóan az országos ünnepély előkészítési munkálatain és minden jel arra vall hogy az ünnepély a legfényesebb keretekben fog lefoyni. Reggeli 8 óráól éjjeli 12 óráig a legkülönbözőbb atletikai, művészeti és egyéb látványosságokban lesz alkalma gyönyörködni úgy a fővárosi, mint a Szent-István napra Budapestre ránduló vidéki közönségnek s az összes látványosságokért mindössze 1 korona belépődíj lesz a Margitszigetre az ünnepély napján. Az ünnepségnek egyik valóban ritka és páratlanul álló vonzó része lesz az a nagy nemzetközi atletikai vialtal, a melyet a „Magyar Atletikai Klub“ rendez az ünnepség délutánján a margitszigeti sportpályán s a mely teljesen ingyen fog alkalmat szolgáltatni főleg a vidékről felrándulóknak arra, hogy egy olyan nemzetközi sporteseményben legyen részük, a minő a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. A verseny 11 számból fog állani s nemcsak szenzációja lesz az 1909. évnék, hanem társadalmi szempontból is kiemelkedő eseményt fog képezni. A verseny díjazása egyenesen páratlan. Minden versenyszámban nagyértékű (tiszteletdíj) jut a győzteseknek, sőt a klasszikus számoaban 6 tiszteletdíj van kiírva a második helyezetteknek is. Minden versenyben a harmadik helyezett ezüst a negyedik pedig bronzéremet fog nyerni. A verseny érdességét emelni fogja az egyesülők részére kiírt nagyértékű tiszteletdíj, melyet a legtöbb pontot érti egyesület nyer meg. Az értékes díjak kizárólag ezüst dísz tárgyak és hatalmas serlegek. A díjakhoz a következők járultak hozzá adományal: Széll Kálmán, Pallavicini Ede őrgróf titkos tanácsosok, Rákosi Jenő, a főrendiház tagja, Lánchy Leó főrendiházi tag, Tolnay Lajos, Barta Arnold udvari tanácsos, Budapest székes-főváros, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank, az Osztályosjáték igazgatósága, a Hazai Bank, Schuk József vezérigazgató stb. Az összes díjakat Lauber Dezső, a Magyar Atletikai Klub fáradhatatlan titkára és Lázár József igazgató állították össze. A versenyre vonatkozó tudnivalók ügyében állandóan a Magyar Atletikai Klub titkári hivatala (Budapest Margitsziget) ad felvilágosítást. A népnepély a Margitsziget egyik festői részén, művészi dekorációkból plasztikusan felállított házak között a magyar faluban fog lefoyni. A faluban lesznek a pitvaros galambházak, futókás virágok kerettel, oszlopos-lépcsős folyosóval, az udvarokban csűrrel, gerendás padlással.

— **Belefutott a kutba.** Hackelmann Mihály aradszentmártoni 39 éves nagycsaládu nap-számos egy kútnál lovakat itatott. A beteg embert hirtelen epileptikus roham lepte meg és beleszedült a kutba. Mikor a szerencsétlenséget észrevették, Hackelmann már halott volt.

— **Az eltűnt aradi építőmester.** Megrtuk, hogy Bánfy József építőmester megszökött Aradról és Budapestre levelet írt haza, hogy a Svábhegyen felakasztja magát. Az aradi rendőrség megtáviratozta ezt a bulapsti főkapitányságnak. Budapestben átkutatták a Svábhegyet Bánfy után, szállodákban is keresték, de sehol nem találtak. Ugy látszik Bánfy öngyilkossági bejelentésével csak megakarta tévezteni a rendőrséget.

— **Akinek nem kell a magyar név.** A hivatalos lap mai száma jelenti:

Az 1904 évi március 7-én 9192. sz. alatt kelt belügyminiszteri rendelet, melyel Rzezczycki Károly m. kir. táviratkézbessítő, nagyszabeni lakos, valamint Emil Alfréd és Erzebet nevű kiskoru gyermekei családi nevének „Réz“-re kért átváltoztatása megengedett, a 99.151-909. sz. belügyminiszteri rendelettel a fel indokolt kérelmére hatályon kívül helyeztetett.

Tehát Réz most már megint Rzezczycki. Vajjon mi lehetett az az indokolt kérelem, mely ezt a visszamagyarosítást előidézte?

— A szerencsétlentl járt Don Juan. Nagykanizsáról táviratozzák: Huckstedt Jenő budapesti lapkiadóhivatali tisztviselő szülei látogatására nejevel együtt Nagykanizsára utazott. Éjjel arra ébredt fel Huckstedt, hogy valaki a vendégszoba mellett levő konyhába akar sompolyogni. Revolvert vett magához és kiment a folyosóra, megnézni az éjjeli látogatót. Ott találta Molnár György kömvességeket, aki a szobaleányhoz akart menni. A két férfi között verekedés támadt, miközben a revolver — állítólag véletlenségből — elsült és Molnár homlokán találta. A szerencsétlen ember azonnal meghalt. A hatóság vizsgálatot indított.

— Beoltják a cigányokat. Pécsről írják: Év tizedek óta komolyan tűri a fejét a magyar közvélemény és a magyar hatóságok a cigánykérdés rendezésének problémáján, de maig még mindig nem tudunk a megoldás irányában egy tapodtat sem előrehaladni. Mindössze annyi vívmányuk van eddig, hogy néhány közigazgatási inlézkedést mégis sikerült többé-kevésbé a cigányokra is kiterjeszteni. Így a belügyminiszter elrendelte, hogy a cigányokat is be kell ojtani himlő ellen. Az oltás tegnap ment végbe Pécsen. Különösen zajos mulatságos jelenetet csaptak, amely azonban nem nélkülözötte a humort sem. A rendőrök vagy száz cigányt tereltek össze és Ludvig Eerenz dr. hatósági orvos már felkészülve várta őket a műszerekkel. Az apró rajkóktól kezdve egész a 80 éves vén cigányokig és cigányasszonyokig ott várakozott Faraó egész egybegyűlt hada. Fogva-cogva, reszkelve néztek az orvos műszereire, aki mit nem törődve a folytonos jajgatással, siránkozással, gyorsan végezte munkáját. Beoltott mindenkit. Nem volt kivétel. Ha valaki már előzőleg többször is be volt ojtva, nem használt. Hisz ha a cigányt megkérdeznék, hogy be van-e már ojtva, az egytől-egyig mind megesküdne rá, hogy igen, pedig a legtöbb még a hírét sem hallotta a himlő ellen való ojtásnak. Sokkal biztosabb, ha mind a tü alá kerül, mert az vizont nem árt meg az egészségüknek, ha egyik-másik esetleg többször is lesz beoltva. Az egyik more, mikor nem őrizte rendőrszem, felkapott egy kocsi, amelyen néhány sertés volt. Belefurta magát a kocsi közé s mint az a bizonyos strucc, azt hitte, hogy most már senki sem látja. Am az egyik karjáról megfoledkezett. Az a kocsi oldalából kilógott. Az orvos észre veszi s aztán se szó, se beszéd, beoltja a gazdátlan kezét is. Onnan abajgatott a more a kocsi alól, de addigra már meg is volt a műtét.

— Öreg ember és kisleány. Debrecenből írják: Hajdújárason határozottan érdekesek az öreg emberek. Varga György mester is odavaló és egyben hatvankét esztendő. Egészen eddig az ideig rendtlen volt a szénája, de tegnap olyasvalamit követett el, ami határozottan érdekessé teszi a nemeskeblű egyént és egyben némi összeköttetésbe hozza a büntetőtörvénykönyvvel. A dolog azon kezdődött, hogy Kiss Erzsike tizenkétéves leány, akire több tekintetben óvó kézzel vigyáz még két esztendeig a törvény, kis öcscsével átment Varga György szomszédhoz, megkérdezni, hogy érett-e a szilva? György urfi ugyanis megígérte neki, hogy amint a gyümölcs megéri, szívesen áll rendelkezésére az ifju hajadonnak egy kis kosár szilva erejéig. No jó, no jó.

Gyuri apó kitotyogott a szobából és megkérdezte a kis lánytól:

— Hé, Bözsike, hát mért gyóttál át?

Bözsike nem habozott kijelenteni, hogy szilvát szeretne enni.

— Akkor jól van, édes lányom, van benn az ágy alatt nekem egy kevés, gyere be érte. De az öcsédnek nem jut már belőle, ő derék legény, majd a fáról szed. Eftun a létra. Ekép szolt György, az ifju és felsegítette Böske öcscsét a létrán. Azzal el vette a létrát a fa alól és kijelentette a lakmározó öcsnek, hogy mindjárt jön. Ezzel el is ment. Be a szobába Bözsivel együtt. Igen barátságos hangulatban volt. Térdére ültette a kis lányt és „Piroska meg a farkast” játszotta vele. Ez a játék így ment:

— Jaj be szép vagy kis lányom. Cirókamaróka.

— Jaj, de csinos a derekad. Fjnye-bejnye. Hogy megnőté, lányom.

Aztán így eljátszottak. Kisdéd játékokat. A szilva szóba sem került. Ellenben ez a bizalmas együttlét igen sokba került. Különösen Kiss Erzsikebetnek került sokba, a kit ezentul oggal megillet a Bözsike helyett az Erzsikebet

név. Amint hogy Varga mesterre is jobban passzol a Gyuri fiam elnevezés, mint a György apóim. Mert ő tettekkel tényezett és bebizonyította, hogy ő egy fiatal. Csakhogy a csendőrség nem tudja az ilyesemben a költészetet megtalálni. Ellenkezőleg: György urfinak kissé beprüttyöltek. Letartóztatták. És most már elene is folyik az eljárás.

— Leégett tűzifarakar. Déváról táviratozzák: A Dévai Hitelbank tulajdonát képező Puj község melletti erdőben fekvő hatalmas tűzifarakar ismeretlen okból meggyulladt. A nagy szárazság miatt az oltás lehetetlen. A kár 50.000 korona, mely azonban biztosítás után megtérül.

— Meggyilkolt háziur. Egy budapesti esti lap írja: A minap Budapesten hirtelen meghalt egy háztulajdonos. Állítólag rosszul lett, elesett és hátsó fejét oly szerencsétlenül ütötte meg, hogy a sérülésbe néhány perc múlva belehalt. Másnap levél érkezett a főkapitányságra, mely szerint a háztulajdonos nem baleset áldozata lett, hanem meggyilkolták. A levél névtelen volt. Megindították a vizsgálatot, amelyet Bartha Endre rendőrfogalmazó vezetett, de bevárták a boncolás eredményét. A boncolási jegyzőkönyv gyanusnak mondotta a halált. Nem lehetetlen, hogy a hátféjen történt sérülés baleset következménye és esésből származik, de nincsen kizárva az sem, hogy az elhunytat fejbe ütötték. Nagy nyomozás indult meg erre, helyszíni szemléket tartottak, kihallgatásokat eszközöltek, míg végre tegnap délután kétségtelenül megállapították, hogy a háziur sérülését baleset okozta. Mint minden érdekesebb bűnügyet, ezt is féltve őrizték és titkolják még ma is — a nyomozás érdekében.

— Birtokcsere. Aradon az elmúlt hét folyamán a következő birtokcserek történtek: Mossóty István elad az aradi 7370. sz. tjkvben felvett ingatlanokból 4 házelket 2860 koronáért Szabó Gábor és nejeinek. — Bartók Mihályné eladja az aradi 1945. számú tjkvben felvett Mihály-utca 97a) számú házat 1800 koronáért Bulboka Mihály és nejeinek. — Kopetkó Istvánné eladja az aradi 2219. számú tjkvben felvett Borona utca 4. számú házat 6100 koronáért Barna Kálmán és nejeinek. — Tóth Mihály eladja az aradi 344. számú tjkvben felvett Wesselényi utca 17. számú házat 14000 koronáért Györfy Ernőnek. — Fülöp József és neje eladják az aradi 270. számú tjkvben felvett Edelspacher-utca 9. számú házat 9000 koronáért Forgács Sándor és nejeinek. — Cukor László eladja az aradi 760. számú tjkvben felvett Petőfi-utca 6. számú házat 36000 koronáért Winternitz Jenő és nejeinek. — Kolarov Alexa eladja az aradi 1523. számú tjkvben felvett Töltés-utca 4. számú házat 800 koronáért Andrási Jánosnének. — Mossóty István elad az aradi 7370. számú tjkvben felvett házelkekből 300 □ ölet 910 koronáért Domokos Bálintnak, — 300 □ ölet 648 koronáért Domokos János és nejeinek, — 379 □ ölet 1454 koronáért Kovács Gyula és nejeinek. — Stomag Fülöp eladja az aradi 5668. számú tjkvben felvett Pécska-ut 7a) számú házat 3225 koronáért Alb Mihály és nejeinek.

— Kossak csász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme. Weitzer János-utca 3. sz. Telefon 657. 2811

— Felhívjuk olvasóink figyelmét mai lapunkban mellékelt „Nemzeti Ellenőrző Pénztár Részvénytársaság” árjegyzékére, amelyben azonban csak a helybeli előfizetőknek küldünk.

— Szeplők és majfoltok ellen használjon eredeti Kárpáti-féle Benzoetej-crémet és Benzoetej-szappant. Kapható a készítőnél: Kárpáti János gyógyszerárában Arad, Boros Bénéter 15. szám. 899

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 17

TARKASÁGOK.

(Macbeth és Hamlet.) Bihari Ákos beszélte el ezt a kedves színházi apróságot. E. Kovács Gyula a „Macbeth”-et játszotta Marosvásárhelyen. A bossorkánykonyha híres jelenetében véres látományok emelkednek ki a földből és csalfa jósigéket mondanak Macbethnek:

— „Macbeth! Macbeth! Macbeth! Hatalmas légy és erős! Ne félj!”

E. Kovács Gyula talpig pancelban, ott áll a szin közepén és dörgő szóval idézi föl a szellemeket. Az egyik szellem. (szegény Krasznay Miska játszotta) fölemelkedik a sülyedőből és a döbbenetes csendben megszólal:

— Hamlet! Hamlet! Hamlet!

Viharzó kacagás reszketteti meg a levegőt a nézőtérén. A botrány kitört és a függőnyt le kellett eresztetni. Szegény Krasznay Miskát visszasüllesztették és ő, mint aki legjobban végezte a dolgát, ment az öltözőbe — vetkőzni! E. Kovács Gyula böszült vadként rohant be az öltözőbe:

— Te barom, tönkre tetted az előadást! Mit tettél? Mit mondtál?

— Hát mit mondtam?

— Azt mondtad, hogy: Hamlet! Hát nem tudod, hogy ma Macbethet adjuk? Megőrültél?

Krasznay Miska csöndesen törülgette le a féstéket az arcáról, szeliden ránézett a dühöngőre és isteni nyugalommal válaszolt:

— Süsd meg édes Gyulám! Hiszen ezt is Sekszpir írta!

(A sürgős levél.) A mai cselédekről beszéltek egy hölgytársaságban, amelyben természetesen folytonosan azon sopánkodtak, hogy még soha se voltak olyan rossz nőcselédék, mint most. Egy kicsi asszony például így szörnyűködött:

— Képzeljék, a minap egy fontos levelet adtam oda a cselédemnek, hogyha a piacra megy, hát dobja be a postán. A levélnek másnap rendeltetési helyén kellett volna lenni. Három nap múlva levelet kaptam attól, akinek az én sürgős levelem szolt. Azt írja nekem, hogy nem érti, miért nem írok a kérdéses fontos ügyben. Rögtön behivattam a cselédemet s megkérdeztem tőle:

— Nem vesztette maga el azt a levelet, amit tegnapelőtt odaadtam?

— Dehogyan vesztettem, — mondta — negondoljon ilyesmit rólam a nagysága. Az a levél biztos helyen van a zsebemben.

(A drága fürdő.) Köztudomásu, hogy a magyar fürdőhelyekről sok rosszat mondanak. A nagy panaszoknak a fele se igaz ugyan, de azért a folytonos jajgatással és átkozódással elértük azt, hogy a magyar fürdőhelyeknek rossz híruk keletkezett. Egy aradi ifju a napokban jött haza valamelyik balatoni fürdőről és rémes dolgokat beszélt. Nem tudjuk, megtörténtek-e vele azok a szörnyű esetek, amiket „leadott.”

— Az én fürdőmnek volt egy olyan specialitása, — mondta — amilyen egyetlen fürdőnek sincs.

— Mi az a specialitása?

— Hogy ott megfizették még a visszhangot is.

(Az üzleti nyelv.) Minden foglalkozásnak meg van a maga külön érintkezési, ugynevezett üzleti nyelve. Ezt csak azok tudják megérteni, akik járatosak annak a foglalkozásnak a rejtelmeiben. Ha például valami laikus bejönne a szerkesztőségbe és éjjel 1 órakor ezt a kijelentést hallaná:

— „Pucornyák ur, megcsinálta-e már Zeppelin fejét?” — azt hinné, hogy tébolydában van. Pedig ez csak azt jelenti közönséges érte

A kiváló és hírhedt gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbetegségekre, kövérényre, csukló- és húrtörési bántalmakra, kőképzésre, Természetes és természetes savanyvíz.

Kapható ártárvizszervezetekben vagy a Kárpáti-László & Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Budaörsi kapu 8.

telemben, hogy megírta-e már Pucornyák ur a Zeppelin fölszállásáról szóló cikk bevezetését (fejét). A mézárós üzletekben egyszerűen óriási kijelentéseket lehet hallani az üzleti nyelven. Ma például Aradon ilyen párbeszéd hangzott el egy Andrássy-téri mézárós üzletben:

— Mihály, — mondta a mézárós — törje össze a Kovácsné esontjait és vigye el azokat egyszerre a Csipolyáné tüdejével.

Amire a mézárós legény ezt felelte:

— Igenis, kérem, de először még össze kell vagdalnom a doktorné máját.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Egy piros napernyő, meg egy futóbogár. (Sz. Gy.) A Herczeg Ferenc Lószórvitéz című bájos novellájára emlékeztető, elég hangulatosan megírt elmefuttatás, amelynek legföljebb csak a végső oldalait lehetne közölni. Az utolsó mondatban megírt tendencia nem érdemel meg ilyen hosszú, nekézkes elmélkedést. A kézirat különben rendelkezésre áll.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

— Védekezés a bortultermelés ellen. A bortermelő vidékek az állam segítőeszközeinek igénybevételével nemcsak hogy talpraállítottak, (az igaz, hogy most megint kipusztulnak) de ma már úgy látszik, hogy a szőlőtelepítés a másik szélsőségre csap, amikor nemcsak a korábbi terméketlen homoksivatagok, de még az egyébként buzatermesre is alkalmas ugynevezett lapályos területeken is szőlőt telepít a birtokos — a borértékesítés legnagyobb veszedelmére. Nemcsak a szőlősgazdák testületi, de ma már a közéleti tényezők s a vármegye is kénytelenek ezzel a kérdéssel behatóan foglalkozni. Így legutóbb Tolna vármegye közgyűlése mutatott rá a szőlőtelepítés elfajulásaira és Simontsits Elemér alispán jelentésével kapcsolatban behatóan foglalkozott az említett visszás helyzetből eredő borértékesítés nehézségeivel. Tolna vármegye területén ennek súlyát különösen a szekszárdi szőlősgazdák érzik, akik emiatt éppen az alispán kezdeményezésére, hatósági érdekvédelemet akarnak létesíteni. Simontsits Elemér alispán jelentésében körülményesen foglalkozik azon tényezőkkel, melyek a borértékesítés nehézségeit fokozzák s ezekül a tultermelés, a művelési költségek emelkedését és a talajnak soványabb minősége miatt nem fokozható csekély hozamát jelöli meg. Különösen a tultermelés tekintetében okvetlenül szükséges intézkedésekre mutat rá és szükségesnek jelzi, hogy amint az Németországban is történik, ha a birtokos buzatermesre is alkalmas lapi területeken telepít szőlőt, mivel így a kenyértermést csökkenti a bortermelés rovására, külön adóval sújtassák. A vármegye közgyűlése tényleg arra az álláspontra helyezkedvén, hogy a borértékesítés érdekében a tultermelés meggátolása körül sürgős intézkedéseknek van helye, feliratilag kérte fel a földművelésügyi minisztert, hogy a lábrakapott szertelen szőlőtelepítés meggátolása érdekében a kezdeményezést tegye meg.

Gahonauzeti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 7.

A lefolyt héten az időjárás menetében változás állott be, amennyiben a tengeri és azon növények, amelyeknek öntözésre szükségük volt, csapadékokban részesültek.

Igaz ugyan, hogy az eső az amugy is megkésztet cséplést, illetve annak teljesítését megakadályozta, azonban csak rövid időre, mert az éj csatornái alig egy napra nyitak csak meg.

A gabonauzlet irányzata azt mondhatni a lanyhaság jegyében zárult.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, augusztus 7.

Amerika háromnyolcaddal olcsóbb. Kínálat, vételkedv megfelelő, elkelt: 30 ezer mm. változatlan áron. Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél zárlat	2 órai zárlat
Tengeri 1910. májusra	6.96—6.97	6.97—6.98
Buza 1909. októberre	13.71—13.72	13.0—13.71
Buza 1910. áprilisa	13.92—13.93	13.90—13.91
Ross 1909. októberre	9.83—9.84	9.85—9.86
Zab 1909. októberre	7.54—7.55	7.53—7.54

Zárul 5 órakor.

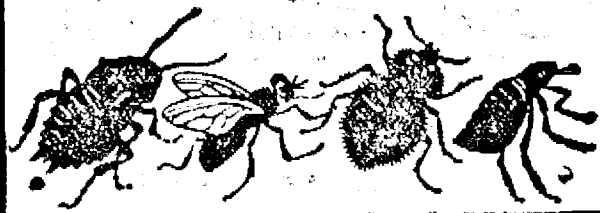
Utótőzsde üzletelen.



A tisztességes, becsületes kereskedő ébren ügyel arra, hogy ha vevője utólérhetlen hatásánál fogva közismert

ZACHERLINT

kér, ne akasszon nyakába megtévesztő surrogatumot. Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is. Ennélfogva mindenkit, a ki valódi Zacherlint akar venni, nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy utánzatoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodjék, hogy pontosan ügyeljen a **Zacherlin** névre. 1614



MUSCHONG-BUZIÁSEÜRÖG BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ ÜGY-GYÖGYIT

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő és fővényképződésénél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlva. — Aradi főlerakat **POLLÁK JÓZSEF** cégnél, József főherceg-ut II. 5888

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ujdonság: Beszélő- és éneklőgép bemutatása.

Műsor 1909. augusztus 6-án, vasárnap:

1. A meglopott rendőrkapitány. Kacagató. — 2. Halászat dynamit a Salomon szigetekenél. Természet után. — 3. Hogyan szelídíthető meg egy anyós? Komikus. — 4. Rabszolgagyűlölet. Dráma. — 5. A mumia. Kacagató. — 6. A hullámok boszúja. Életkép. — 7. A komikus akrobaták. Nevettető.

8. Vidocq Hjusága, vagy mikép lesz az ember rendőrré? Dráma. Írták: Louis Lanay és Marc Mario. Előadják: Mr. Henri Bauer az Odeon-, Mr. Landrien a Nouveautés, Mr. Lack a Cigale- és Mlle. Marly a Bouffes Parisiens tagja. 8. A koldusdiák című operette egyik jelenete mozgatófényképpel és énekszámmal.

Előadások délután 3 órától kezdve.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a ca. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTTÉR.*

Császárfürdő

Budapesten. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kénes hév- vizű gyógyfürdő, modern berendezésű gőzfürdő kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus- és idegbántalmaknál, Uszodák, hőlég-, szénsavas és villámosviz-fürdők, ivó- és belélegzési-kúra. Prospektust ingyen és bérmentve küld 5-31 az Igazgatóság.

Köszönetnyilvánítás.

Dr. Rosenberg Sándor aradi főrabbi özvegye és hozzátartozói, ezúton mondának hálás köszönetet a családfő elhunyt alkalmából nyilvánított részvételért. 2881 Arad, 1909. augusztus havában.

Gyakornok

némi irodai praxissal kerestetik. Német és magyar gyorsírás, valamint gépírás tudása előny. Csakis IRÁSBELI megkeresések melyek **Marty Cognacgyár Világosra** címzendők, vétetnek figyelembe. 2864

Izr. Fiu-Internátus

Aradon

megnyilik szeptember 1-én, mely az orth. hitközség felügyelete alatt áll.

Felvez: benlakó, hajáró magántanulónak mérsékelt díjazás mellett.

Felvilágosítást nyújt Steiner okl. tanító, Kápolna-utca 28. 2804

A BAUERNBUND Magyarország, de különösen a Dunántul legelterjedtebb német kisgazdálapja nagy, könyvalaku **naptárt** ad ki 1910-re előfizetőinek 5000 példányban.

Most, különösen a bajai hid megnyitása előtt hirdető cégeknek eléggé nem ajánlható, hogy a naptárban hirdetéseket adjanak közzé s mivel a hirdetési rész f. év augusztus 30-án lezáratik, esetleges hirdetések feladását ezen időpontig kéri a **BAUERNBUND** kiadóhivatala, Bonyhád, Tolnamegye.

Egy egész oldal hirdetés ára 30 korona.

4 középiskolát végzett jó modoru fiu

gyakornokul

2798. fizetéssel felvétetik.

Hánzu Nesztor,

Vöröskereszt Drogéria

ARAD, Weitzer János-utca 3.

Magas állandó kereset,

otthon elvégezhető írásbéli munkák által.

Cím: **Rob Gruss,**

Adressenverlag, Cöln-Rh. 5773

Naponta többször

frissen pörkölt kávé

fűszer és illatszert **KÁROS**

SZAGÁTÓL mentesen

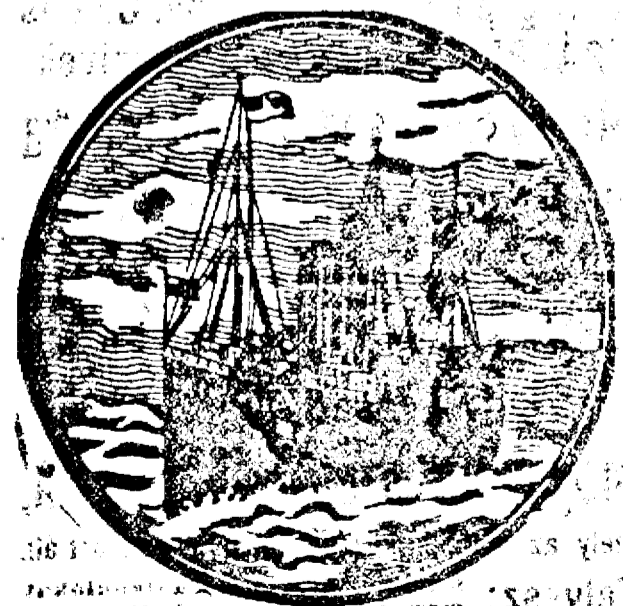
Csakis az

Atlantika

kávé és tea behozatánál

kapható.

Villanyüzemű kávépörkölőnk működésben látható a kirakatban.



Arad, Andrassy-tér 20. Fischer Eliz-palota. Városi és megyei telefon 609.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK
heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. l. em.

Telefon 294. sz. Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.
Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1909. augusztus hó 8.

Keresünk:

Aradra: 2, a német levelezésben teljesen jártas irodistanót, 1, a helyi viszonyokat ismerő fűrészt, 1 festék-szakmabeli segédet és 2 tanoncot.

Vidékre: nagyobb vállalathoz irodai gyakornokot, 1 hosszabb gyakorlattal bíró manufaktúrista segédet, továbbá 1 fűszer, rőfös és rövid, 2 vas és fűszer, 3 vegyes, 1 kézmű és 1 elsőrendű divat és cipő szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismérettel bíró segédet és 2 tanoncot.

Ajánlunk:

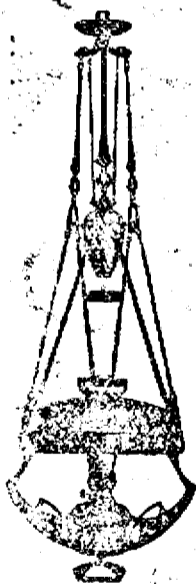
női kereskedelmi alkalmazottakat, kik az Aradi Kereskedők Köre női kereskedelmi tanfolyamát sikerrel végezték, 1 utazói vagy raktárnoki állás betöltésére ügyes, komoly, az itál szakmában is jártas fiatal embert, továbbá 4 fűszer és csemege, 4 vegyes, 1 kézmű, 2 rőfös és divat és 8 fűszer és rövidáru szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,
titkár 321 igazgató.

Tulzsufolt raktár miatt



mélyen leszállított árakban kaphatók legújabb és legizlésebb üveg, porcellán és mosdókészletek. Nagy választék függő és asztali lámpákból.

Legjutányosabb forrás 2051 figurális dísz tárgyakból. Legjobb minőségű china- és alpacca-ezüst dísz tárgyak, ugyszintén elsőrendű evőeszközök.

Képekerekből
óriási választék, több mint 400 új izéses minta van állandóan raktáron.

FISCHER MÓR, Andrassy-tér 20. szám (Fischer Eliz-palota.)
Megyei és városi telefon szám 568.

5901

Legjobb üdítő ital

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
SÁVANYUVIZ

5901

A nyaraló és fürdőző közönség szives figyelmébe!

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Dr. Korchmáros: Montecarló és játéktérmei. Ady, Babits Dutka és Emőd: A Jolnap. Dante: Paradicsom Blicher: Erősebb az életnél. Gömbösné: Az uriaszony, Heyermans: Remény. Ujvári Péter: Az új keresztény, A francia forradalom. Szomaházy: A méltóságos asszony lovagjai. A százhusz éves asszony. Schäffer: A női betegségek okai és elkerülésük módjai. Conan: Rejtelmes történetek. Gárdonyi: Mi erősebb a halálnál? Szomaházy I.: A gyergyóvári hadjárat. Szikra: A hét szilva árnyában. Crawford: Arethusa, Prém J.: A képzőművészetek története, Tábori: Bűnös nők, Földes: Hivatalnok urak, Nagy Irma: A szerelem színháza, Farkas Imre: Tűnő évek, Blasco J.: Május virága, Aszlányi D.: Életünk és nemünk, Maritimus: A nagy háború, Pemberton: Vezércsillag, K. J.: Lawn-Tennisz.

Németben: Ganghoffer Rac: Scarpa. Schloemp: Die meschuggene Ente. Franzos: Der kleine Martin. Ebhardt: Die Rache der Heimat. Zobeltitz: Zwei Küsse. Zahn: Indergand. Schlicht Mobil. Wasner: Vater. Tovote: Fräulein Grisebach. Zobeltitz: Die Kronprinzenpassage. Wolfzogen: Erlebtes, erlautes u. erlogenes. Boy Ed. Ida: Um ein Weib. Villinger: Zenz. Rosengren: Der grosse Unbekante. Meriman: Schloss Osterno. Grabein: Das stille Leuchten. Zobeltitz: Ein Schlagwort der Zeit. Wilbrandt: Familie Roland. Der Sanger. Franzos: Unge-schickte Leute. Suteliff: Ein Opfer der Justiz. Wengerohoff: Der andere Tag.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenkint fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenemű-kölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill.,

vagy füzetenként 14 fill.

Valverde: Paraguay tánc, Jakobi: Jánoska. Kondor: Csipkerózsza ringó ága, Bodrogi: Károg a holló a jegenyén, Baka-Baitz: Herkulesfürdői emlék, Dr. Rózsa: Megjötték a fecskék, Dóczy: Légy az enyém, Ormay: Dícsértesség, Szóhner: Huszonnégy szál fehér rózsa. Szirmai: Táncos huszárok. Fráter: Templomban. Baumann: Tíz koplé. Hertzka: Anonymus, Villamos kalauz, A mállasarkon. Fall: Az elvált asszony. Curtis: Sorrentói emlék. Heidelberg: Álom. Haller: Im Siegesflug. Sang u. Klang I—IV. Zerkovitz: Holdvilág-nóta.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése.

KERPEL IZSÓ,

931 könyv-, zenemű és papír kereskedése Aradon.

Telefon 885. sz.

Nagy választék

Lemez és vas zománczott Főzőedények, Háztartási cikkek, Konyha felszerelések, Szőlőművelési eszközök, Mindennemű szerszámok, Gép és ipari cikkek, acél, nikkal és sárgaréz áruk és mindennemű

Vas árukban

Kérjük szíves megbízásait, melyek gondos kiszolgálásáról és jutányos számitásáról biztosítjuk.

Kitünő tisztelettel 1451

Kneffel Károly és fia

vas- és szén-nagykereskedése.

Üzleti berendezésünk és állványok f. évi július hó elején mérsékelt áron eladó.

Békéscsabán a vasuti indulóház szomszédságában

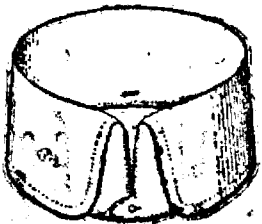
egy 3 holdas kert lakóházzal

vendéglőnek vagy gyártelepnek kiadó, esetleg eladó.

Tudakozódhatni a nagy Bohn-gyár melletti kertben

BARTÓKY MATILD

tulajdonosnőnél. 2809



Intézeti fiuk részére ajánlok!

Kifogástalan jó fehérneműeket. Divatos és tartós formájú kalapokat.

Alapítva: 1860. MÜNZI Állami távbeszélő 213.

elsőrendű kalap, urfi divát és fehérnemű-üzlete ARADON.

A os. és kir. 33. gyalogezred tisztikarának szállítója.



Segéd,

keresztény, idős korban, megbízható, a vas és fűszerszakmában képzett, ki a magyar, német és román nyelvet bírja,

kerestetik.

Csakis olyan, ki állandó állást keres és azt augusztus hó végén elfoglalhatja, nyujtsa be kimerítő ajánlatát fizetési igénye megjelölésével

Reich Leó ezéghez,

Oravicza. 2850

Kiadó uri lakás.

Szabadság-tér 3. sz. a. kiadó

a II. emeleti utcai lakás, mely áll: előszoba, öt szoba, egy alkov, fürdőszoba, konyha, cseléd-szoba és kamrából — teljesen ujonnan berendezve, új parketta, új festés, új konyha és fürdőfelszereléssel, stb. stb

Tudakozódhatni:

Dr. Reisinger Ferenc

ügyvédi irodájában. 2803

Engelhardt-féle

Chassalla Sandalok

hölgyek, urak és gyermekek

részére 2095

tennis czipők

kizárólagosan

Weinberger János cipő áruházában

kaphatók.

ZÉGSZ

legjobb minőségű első és második osztályú kapható azonnali szállításra bármely mennyiségben az új vágóhid mögötti téglatelepeken. 2733

Nacht Viktor

fakereskedő és téglagyáros.

Iroda: Petőfi-utcza 8.

Telefon-szám 324.



Páratlan a maga nemében

RUSZANDA

GYÖGYISZÁR-FÜRDŐ

Melencén (Torontál vármegye, Délmagyarországi)

Nyitva minden évben május hó 14-től szeptember 14-ig. Összekötte vasúti vonallal, posta és távirat állomással. Fürdőben hírneves orvosok rendelkeznek. Biztos speciális hatással bír: köszvényben, idült ízületi rheumában, a scrophulosis minden alakjában, minden kenőgyógyomódnak ellenálló bőrbetegnek psoriasis és prurigo-ban szenvedők, rendellenes vérzésben szenvedők s idegbetegek. Csontbántalmaknál, Caries Necrosisnál a leghíresebb nemzetközi fürdőkét felülmúlja. Az idült tüdőbántalmaknál biztos hatással bír. — Lakóházak négy modernül berendezett szállodából, 74 szobából állanak. Kitünő jó konyha, vendéglő, ételek és italok, zene, zongora, tekepálya, tekeasztal, virágos és arnyas park padokkal áll rendelkezésére a fürdővendégeknek. — Közeli felvilágosításokat és prospectusokat kívánaira és díjmentesen Pipererki 5894 Kamenkó fürdőüggyivő szolgáltat.

Steckenpferd-

767

Liliumtej-szappan

Legfinomabb a bőrnek, valamint nyári pattanások ellen!

Mindenütt kapható.



1868 óta forgalomban.

Berger-féle Gyógy-kátrány-szappan

azt a bőrteljesen általánosan, Európa legtöbb államában is sikeresen alkalmazták

mindennemű bőrkiltegek

száraz, viszkető, piros, pikkelyes, dűlő, kilyegő, viszkető és egyéb bőrbetegségekre, a gyerekeknek valamennyi tejből készült szappanoknál könnyebben alkalmazható, idült bőrbetegségekre is sikeresen alkalmazták a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle kátrány-kénszappan.

azt a legjobb kátrány-szappan az arbori tisztított kátrányból készült, a gyermekeknek valamennyi tejből készült szappanoknál könnyebben alkalmazható, idült bőrbetegségekre is sikeresen alkalmazták a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

azt a kiváló bőrpótló és hidratáló szappant, mely minden bőrbetegségre sikeresen alkalmazható

Berger-féle borax-szappan

azt a kiváló bőrpótló és hidratáló szappant, mely minden bőrbetegségre sikeresen alkalmazható

azt a kiváló bőrpótló és hidratáló szappant, mely minden bőrbetegségre sikeresen alkalmazható

azt a kiváló bőrpótló és hidratáló szappant, mely minden bőrbetegségre sikeresen alkalmazható

azt a kiváló bőrpótló és hidratáló szappant, mely minden bőrbetegségre sikeresen alkalmazható

azt a kiváló bőrpótló és hidratáló szappant, mely minden bőrbetegségre sikeresen alkalmazható

azt a kiváló bőrpótló és hidratáló szappant, mely minden bőrbetegségre sikeresen alkalmazható

azt a kiváló bőrpótló és hidratáló szappant, mely minden bőrbetegségre sikeresen alkalmazható

azt a kiváló bőrpótló és hidratáló szappant, mely minden bőrbetegségre sikeresen alkalmazható

azt a kiváló bőrpótló és hidratáló szappant, mely minden bőrbetegségre sikeresen alkalmazható

azt a kiváló bőrpótló és hidratáló szappant, mely minden bőrbetegségre sikeresen alkalmazható

azt a kiváló bőrpótló és hidratáló szappant, mely minden bőrbetegségre sikeresen alkalmazható

azt a kiváló bőrpótló és hidratáló szappant, mely minden bőrbetegségre sikeresen alkalmazható

azt a kiváló bőrpótló és hidratáló szappant, mely minden bőrbetegségre sikeresen alkalmazható

azt a kiváló bőrpótló és hidratáló szappant, mely minden bőrbetegségre sikeresen alkalmazható

azt a kiváló bőrpótló és hidratáló szappant, mely minden bőrbetegségre sikeresen alkalmazható

azt a kiváló bőrpótló és hidratáló szappant, mely minden bőrbetegségre sikeresen alkalmazható

azt a kiváló bőrpótló és hidratáló szappant, mely minden bőrbetegségre sikeresen alkalmazható



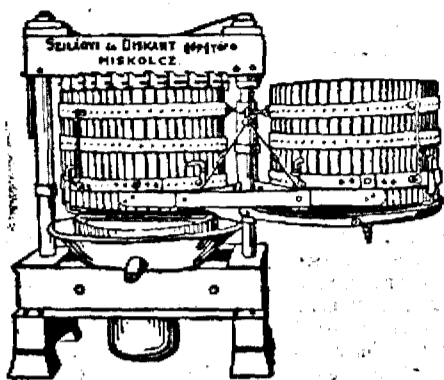
Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyzer veszi és többé mást nem szívhát.

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

1902-iki borászati kiállítás EGER: I. díj, díszoklevél és aranyérem.



Borsajiók.

Legújabb rendszerű könyök-szerkezetű „Kossuth”, — „Kincsem”, „Hegyalja” és „Acél-orsós” a magyar bortermelők legkedveltebb BORSAJTÓI.

Legjobb rendszerű víznyomású (hidraulikus)

kettős kosaru sajtók, nagyüzemi préseléshez.

Sajtóink főelőnye: A must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erőfejlesztés! A törköly egy darabban és könnyen kivethető! Egy ember által könnyen kezelhető!

Szőlőszőlők és bogyószőlők:

„Villám” legújabb centrifugális és bogyózó gép!

Szilágyi és Diskant géppára, MISKOLCZON.

1907. évi pécsi kiállításon aranyérem és díszoklevél.

ÁRJEGYZÉK INGYEN!

1901-iki lemesvári kiállítás, I. díj, díszoklevél.

1902-iki országos gazdasági kiállítás, POZSONY: I. díj, aranyérem.

Alkalmi vételek és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órás és ékszerész 2761
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereletnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

4 pár cipő

csak 5 korona 50 fillér

nevetséges áron kapható óriási mennyiségben történt bevásárlás folytán, míg a készlet tart. 1 pár férfi cipő, 1 pár női cipő barna vagy fekete bőrből, fűzős, erős szegezett talppal, legújabb szabásu, továbbá 1 pár férfi és 1 pár divatos női cipő, könnyű bőrből, a legegységesebb kiállítású s mind a 4 pár csak 5 kor. 50 fillérért kapható.

Megrendelésnél elegendő a hosszúság megadása. A megrendelés utánvét mellett

A. Gelb, cipőnagyáruháza

Krakkau No. 115. külföldi

Kicserélés vagy a pénz visszaküldése eszközöltek, miáltal a kár teljesen kivan zárva. 2833

24 darab fehér, 5 éves, igen szép

2877

tinó eladó.

Holländer Sámuel, Csermő.

Egy 3 és egy 1 szobás lakás,

esetleg 4 szobás lakás mellékhelyiségekkel

Pécskai-ut 17. sz. a. november 1-től kiadó.

Ugyanott egy 2879

nagy magtár kiadó.

Gurahonc községben,

hol nagy intelligencia van, egy önálló női

Varrónő

állandó,

jó keresethez juthat.

Aki állandóan le akar telpedni nevezett községben, az írjon „Jó varrónő” jellegére a kiadóba. 2878

Diamant Jenő

épület- és díszmű-bádogos.

1976

Műhelye és kész áru raktára: Kazinczy-utca I. (Polgári fuhsokolával szemben.)

Új arany és ékszer műhely!

Van szerencsém úgy a városi, mint a vidéki ur közönség b. figyelmét felhívni a Szabadság-tér 14. sz. a. megnyit

új arany, ezüst és ékszer műhelyemre,

hol mindennemű ékszerárak, drágakő-foglalatok és javítások leggyorsabban s modern kivitelen jutányos árak mellett készítek.

Szíves pártfogás! kér

Waldmann I.

Szabadság-tér 14. sz. (Fiumekávéház mellett.) 2869

Eladó!

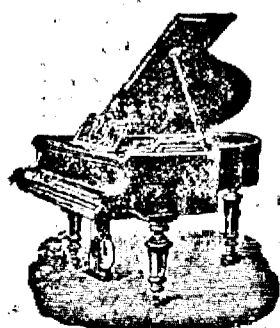
Orczy-utca 26. sz. alatt levő ház és háztelek előnyös feltételek mellett szabadkézből azonnal eladó. — Bővebbet Scherhág Jakabnál. 2866

Boros Béni-tér 20. számú telken épü ő két bérházban modern berendezésű

lakások és üzlethelyiségek

f. évi november 1-ére kiadók.

Bővebb értesítést nyújt Laendler Aladár gőzfűrészt irodája. 2858



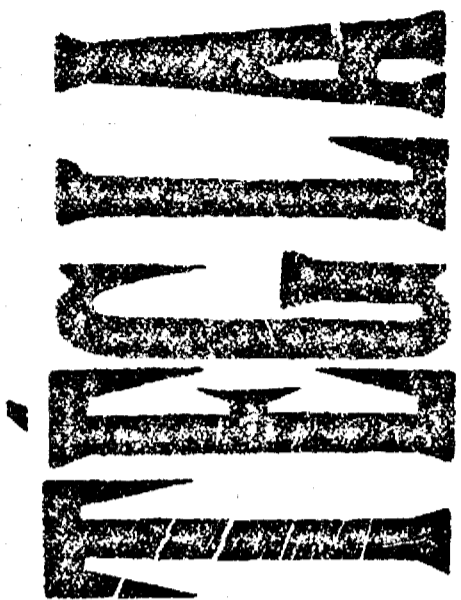
FAIX JAQUES

zongora készítési terme és műhelye ARAD, Batthyányi-utca 15. szám.

2867

Állandó raktár: Elsőrendű külföldi gyárosok készítményei, ugyszintén saját gyártmányu kitűnő zongorákból. Javítások szakszerűen, jótállás mellett. Hangolások pontosan és tisztán. — A „Phonola” zongora játszó hangszer egyedüli képviselője. — **Zongora kölcsön jutányos árban.**

Rheuma
és közvényben szenvedőknek készsége
díjmentesen tudatom, hogy hogyan szabadultam én teljesen meg az én győző,
fájdalmas szenvedéseimtől. 594.
Carl Bader, Illertissen
(Bayern.)



Pollak Sándor
körkémence téglagyárában 2
Mikakán.
Bári telefon 515. Városi telefon 206.
Lakás: Erzsébet-körut 37.

Nem kell London. Nem kell Páris
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni.

A legkényesebb igényeknek is
megfelelő mértékűtani

CIPÓKET
urak és hölgyek részére
SEELINGER UTÓDA
orthopéd és divat cipészében
ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

szőlők különös figyelmébe ajánlom **orthopéd
gyógycipőmet**, melyek megakadályozzák a láb
fejlődését. Gyermekknél, ugyancsak felnőtteknél
nagy sikerű eredményeket értem el, amit számos
elismerés tanúsít. Készítek a valódi amerikai for-
májú cipőket meg nem különböztethető tartós szép
cipőket. B. megrendeléseiket kérve teljes tisztelettel

SEELINGER UTÓDA 1381
Brecska Károly
volt állami cipész tanfolyam szakantitja.

Háziasszonyok b. figyelmébe ajánljuk
RUBITS GYULA

fényező és mázoló műhelyét
Szent Pál-utca (Bocskai-tér sarok.)

Elvállal e szakmába vágó mindenféle
munkát, u. m.: butorfenyezést, vas- és
fa-butorkban, régi butorok újrafestését
bármilyen stílusban, kávéházi berende-
zéseket u. m.: asztalok, székek, rácsza-
tok, lámpériák, fogasok, csillárok

bronzírozását
éjjeli szekrényeket, mosdókat, fürdőkáda-
kat, bármilyen márvány utanzatokat, ton-
és viasz-munkákat, ton- és frész-színe-
ben, majolika utanzatokat, diszitéseket,
floderózást (erezést) bármilyen fautanza-
tot u. m.: (tölgyfa, diófa, machagoni, pa-
liszander, jávor, cirbi, stb) konyhaheren-
dezéseket, konyha és fürdőszoba falfénye-
zését és festését bármilyen színben,
ajtók, ablakok és portálok, üzletberende-
zéseket a legújabb és legmodernebb stí-
lusban, jutányos árk mellett készíttetnek.
— Kívánatra bármikor a hához megyek.
— Vidéki munkákat is elvállalok. — Be-
cees pártfogásáért esedezve, vagyok ki-
váló tisztelettel

2227 **Rubits Gyula.**

**Tanítónőképezdei
magánvizsgálatokra**

előkészítő tanfolyamot nyit szeptem-
ber elsején megbízható
okleveles tanítónő.

Tandij, vizsgadíj, vizsgára vas-
uti költség és ellátás mindössze
évi 400 korona.

Jelentkezéseket már most el-
fogad **Görcsö Gizella** tani-
tónő (Arad, Kápolna-utca 4. sz.,
ajtó 11.) 2769

Gyakornok,

kellő iskolai képzettsé-
gel, ki több hazai nyel-
vet ért, szépen ír, gyors-
írázatban jártas, eset-
leg gépen is ír, egy Bu-
dapesti irodába felvéte-
tik. Sajátkezüleg irt aján-
latok „Kereskedő” jelige
alatt „Budapest, 70 res-
tante” címre küldendők.

2823

Telefon 688.
FISCHER-ÁRMIN
szobafestő és mázoló.
Vörösmarthy-utca 3.

A legegyszerűbbtől a legdíszesebb
kivitelig elvállal munkákat ugy
helyben, mint vidéken. 1371

Azország legszebb asszonyai
arcbőrük, kezeik és testük ápolására ma már általá-
nosan a legjobb és legmegbízhatóbbnak elismert

**Rogátsy-féle
magyar pipere-boraxot**

hasznájak. Ezen pipere-borax valóssággal áldást ké-
pez különösen oly vidéken, hol folyóvíz nincs s ugy
mosás, mint a napi fürdőzés tekintetében a közön-
ség rá van utalva a közönséges kútvizre, annak ke-
ményesenél es alkat észlelve fogva a bőrre nézve
nemcsak felette ártalmas, de legveszedelmesebb
ellenesége éppen a gyöngéd, fiatal női arc- és kez-
bőrnek.

A Rogátsy-féle pipere-borax

a legkényesebb, legmeszesebb kútvizet is teljesen
megpuhítja és ugy ezáltal, mint egy-b általában
elismert kitűnő tulajdonságainál fogva hamvas, úde,
viruló rózsás arszint kölcsönöz, az arcbőrt pedig, a
melyről azeplőt, mélyfoltot, ráncot, s egyéb szépség-
hibát gyorsan és végkép eltávolít, sejmény puhává va-
rássolja. És es hófehér fogakat csakis a pipere-
borax által nyerhetünk. Nyári hőség, napsütés ellen
is a legbiztosabb hatású arc- és kezvédő-szer. Mint
gyermekápoló es testvédő-szer szintén a legmele-
gübben ajántható, oriasi keresletnek örvendő cikk.

Egy dohoz ára **30 és 75 fillér.**
Próba-doboz 15 fillér. 2873

Rogátsy-féle borax-crém 1.— kor.
Rogátsy-féle borax-szappan —.80 „
Rogátsy-féle borax-puder 1.20 „
Rogátsy-féle borax-fogcrém —.50 „

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és fü-
szerüzletben. — Készítli:

Rogátsy Kálmán drogériája
VII. Budapest, Rákóczi-ut 10. szám.
Csak Rogátsy-névvel valódi!

Hydraulikus sajtók
szőlő- és gyümölcsaszaltó sajtókra
a nagy üzem számára, 2 kitalható kosárral
vagy 1 kosárral.
Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat
kezelésre Herculesnyomó-szerkezzettel, fa,
vagy vastányerral.

Arany érem Szeged 1899
Arany érem Budapest 1899
Arany érem Pozsony 1902

és sok
egyéb
legma-
gasabb
kitalan-
tásokkal

gyümölcs- és szőlő-
őrleket,
bogyózógépeket,
gyümölcs-aszaltó-
készüleket

hydraulikus sajtóért.
gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb
szerkezzetben

Mayfarth Ph. és Ta., Bécs, II.
különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben. 1688
Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések idejekorán kéretnek

Uj üzlet. Uj üzlet.

Pongyolákat, divatos al-
jakat, blouzokat, és
gyermekruhákat, legol-
csóbban kapható

Brüller Lajos

kész női- és gyermek-
ruha üzlete

Arad, Forray-u. Gróf Nádasdy palota.
Megyei és városi telefon 688.

Mérték szerinti megrendelések bármely kivitelben
105 gondosan elkészíttetnek.

Gyászruhák 24 óra alatt készülnek.

Uj áruügynökség!

Bauer és Társa
ált. áruügynökség
Arad, Asztalos Sándor-u. 1.

Bátorkodunk a nagyérdemű ve-
vőközönség és üzletfeleinknek tu-
domására hozni, hogy több kül-
földi és belföldi cég képviselőtét
megszereztük Abban a szerencsés
helyzetben vagyunk, hogy a nagy-
érdemű vevőközönség igényeit
minden irányban kielégíthetjük.
Kiváló tisztelettel 2628

BAUER ÉS TÁRSA
általános áruügynöksége
Cégtulajdonos Bauer Béla.

500 koronát fizetnek annak, aki
Bartilla fogviszónak has-
nálata mellett, füvegje 80 III. valaha is
még fogfájást kap, vagy a szája büziik
Bartilla A. Székősei, (E. Winkler)
Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható
Aradon minden gyógyszerárban, külö-
nösen Földes Kelemenél, Deák Fe-
rencz-utca 11. sz. és Rozsnyay Má-
tyásnál, Szabadság-tér. Kerjük min-
denütt határozottan **Bartilla-féle** fog-
vizet. Hamisítványok feljelen: 101 di-
jaztatnak 504

Puskás György
épület- és butor-asztalos
Arad, Kelemen-tér 6.

Elvállal mindennemű e szak-
mába vágó munkálatokat helyben
és vidékre gyors és pontos kivi-
telben. Szakképzettségem igazolá-
sára bátorkodom hivatkozni, hogy
évek hosszú során át Czeiler és
Szathmáry nagy asztalos gyára-
ban mint vezető voltam alkal-
mazásban. — Költségvetéssel díj-
mentesen szolgálok. Meghívásra vi-
dékre odautazom.
Szives pártfogást kér, kiváló
tisztelettel 2504

Puskás György.

Kenderessy László

■ ■ asztalos mester ■ ■
Arad, Deák Ferenc-utca 33.
■ ■ II. udvar. ■ ■

**Elvállal: Épület,
butor, portál, iroda
és boltberendezést**

863

APRO HIRDETÉSEK.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüstműveket kiváltak és veszek. Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 1771

Modern lakás,

mely áll 4 szoba, előszoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből, Ferdinánd-utca 1. (Probszt-ház) azonnal kiadó. 2890

Társul ajánlkozik

életképes vállalathoz vagy üzlethez hivatalnok 6-8000 korona tökével. Kimerítő ajánlatok „hivatalnok” jellegével a kiadóba kéretnek. 2889

Egy magányos ur háza

kerttel, piac közelében november 1-től kiadó. Bővebbet a kiadóban. 2805

Balatonmelléki szőlő

métermázsánként 25 koronáért kapható Szabó József nyug. tanítképzései igazgató balatonfüredi szőlőgazdaságában. Árak kelyben értendők. Ugyanott 200 hektoliter balatonmelléki óbor eladó. 2888

Kőépítésnél megmaradt

petrozsényi darabos szén, circa 1/2 waggon, jutánosan eladó. Bővebbet az építési irodában, Hajó-utca 2. 2886

Jó házból való két fiú

mint fűszerkereskedő tanonc azonnal felvétetik Frischolcz Béla fűszerkereskedésében, Hátszegen. 2699

Olcsó nyaralás.

Menyházán, a kies fürdőhely egyik legszebb pontján, a vasúti megállóhely mellett olcsó, kényelmes szobák és kitűnő ellátás kapható Schida Józsefné „Elza” szállodájában. 2887

Eladó

egy zöld beszélő papagály. Cím: Posner Bódog állatkörmő, Szabadság-tér 1. szám. 2838

Még adómentes magányos ur háza

a Kapa-utcában, kerttel, szabadkészből eladó. A házon amortizációs kölcsön van. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal. 2863

Kotsis Ferencné

női-ruha készítési műtermében két derék- és egy aljvarrónő felvétetik. Korin Aron-utca 2. sz., I. emelet.

Szülők figyelmébe!

Három-négy középiskolai tanuló teljes ellátásra elfogad s tanulmányaira felügyel, szükség esetén segít állami el. iskolai igazgató. Gizella-utca 10. sz. 2827

Kis fiú mellé

ur házhoz vidékre kisasszony vagy fiatal asszony kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 2856

Intelligens ur inó

elfogad iskolás leánykakat teljes ellátásra; gyöngéd, családi elbánás, kényelmes otthon. Cím a kiadóban. 2844

Jovanovits Martens urnő

és Mertens Lujza kisasszony Aradon, egy, esetleg két jó házból való gyermeket felvesznek teljes ellátásra. Házukban a magyar és német nyelven kívül a rancia társalgás, továbbá zenei oktatásban részesülnek. A növendékek a fenti urnők ellenőrzésével, okleveles tanító által képeztetnek ki Bővebbet ez idő szerint Martens Cezárné urnőnél a Mezőhegyesi Cukorgyárban kapható. 1862

Jég

vasuti szállítást a közeli vidékre elvállalja: Jégtelep, Petőfi-utca 7/a. sz. Telefon 199. 1292

Két szobás utcai,

esetleg egy utcai és egy udvari szobából álló különbejáratu lakás és hozzátartozókkal november 1-re kerestetik. Sürgős ajánlatok „Lakás 3” jellegére kéretnek a kiadóhivatalba. 2848

Egy 11 éve fennálló

borbélyművel, biztos megélhetést nyújt, olcsó eladó. Cím a kiadóban. 2849

Szőke asszony

ma reggel két hétre elutazom. Levelét huszonkettedikére névalírásal, címre kérem. 2906

Papirkalapoknak

való krepp- és selyempapírok nagy választékban. Aradi felvételi és egyéb képes levelező-lapok nagyban és kicsinyben. Irodai cikkek, valamint üzleti könyvek kitűnő minőségben. Névjegyek és nyomtatványok. Egész könyvtárak vétele. Kerpel Izso könyv- és papirkereskedése Aradon. Telefon 385. 262

Vidéki szülők figyelmébe!

Közel a Lyceumhoz szívesen elvállalok két vagy három kis dákot teljes ellátásra, kényelmes lakás, zongora használat, figyelmes gondozás. Szíves megkeresések M. J. Damjanics-utca 14. 2847

Modern kölcsöntárunkba

érkezett újdonságok: Mórincz Zs. Hét krajcár. Felicitas Rose: Heideschulmeister, Zobeltitz: Die Körbe des Herrn von Wildenberg, Ingusz I. Fia Arad, Andrassy-tér 16. 173

Szülők figyelmébe!

Egy-két középiskolai tanuló intelligens ur családnál teljes ellátásra elfogadtatik és gondos nevelésben részesül. Tágas, kényelmes lakás fürdőszobával. Aulich Lajos-utca 2., I. emelet, 19. ajtó. 2796

Kitűnő karban lévő

rövid zongora eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2848

Angol vagy német beszédet

vagy német keresk. levelezést tanít tökélyig postán, személyes érintkezés nélkül havi 8 koronáért Órfi nyelviskolája Aradon. 2611

Keresek

3 szobás földszintes lakást fürdőszobával és különválasztott pincével a belváros közelében. Értesítést Apateleak Rákóczy-szöllőbe kérek. 2857

Keresek

mielőbbi átvételre 2-3 szobás lakást, szükségképpen kisebbet, esetleg butorozottat. Részletes ajánlatot ármegjelöléssel kiadóba kérek „Állandó” jellegére. 2829

Keresetlek

3-4 szobás, modern, földszintes lakás vagy magánlak mellékhelyiségekkel és fürdőszobával a belváros közelében. Ajánlatok Kosuth-utca 6. szám alá kéretnek. 2826

Fiatalember,

ki 7-8 középiskolát végzett. gyógyszerész gyakornokul felvétetik. Román nyelv értése előny. Krebsz gyógyszerész, Arad. 2828

Képkjárúsítás

Raktáromban felhalmozott több ezer művészi képet heliogravurált, fény, olaj és színyomatot valamint a most alkalmi vétel folytán birtokomba jutott **művészirézmetzeteket** mélyen leszállított áron **kiárúsítom. Bloch H** papirkereskedése Arad, Andrassy-tér Salac-u. sarok. 1215

Az Aradi Munkaadószövetségek Tanonczközvetítő Intézete.

Hivatalos helyiség: Ipartestület. Hivatalos órák: 9-12-ig, 3-5-ig.

Tanoncokat keresnek:

Hét asztalosstanoncot.
Egy szabóstanoncot.
Négy bádoga stanoncot.
Egy kőművestanoncot.
Egy kovácstanoncot.
Egy szűcsstanoncot.
Négy kárpitostanoncot.
Két faestergálystanoncot.
Négy kelekötőstanoncot.
Egy lakatosstanoncot.
Egy tímárstanoncot.
Egy lényőstanoncot.
Két képlárgatóstanoncot.
Két hentesstanoncot.
Egy molnárstanoncot.
Két kőfaragó tanoncot.
Egy szobafestő tanoncot.
Egy szappanstanoncot.
Három kádárstanoncot.
Egy órástanoncot.
Két éimfestőstanoncot.
Egy eszmadlitanoncot.
Két harangöntőstanoncot.
Egy passománytanoncot.

ÖSSZES KERESLET 47 TANONC.

Tanoncul ajánlkozik:

Lakatosnak: három.
Mechanikusnak: egy.
Borbélynak: egy.
Asztalosnak: egy.
ÖSSZES KINÁLAT 6 TANONC.
Elhelyeztetett a folyó héten: 3 tanonc.
Kaszab Géza,
ügyvezető titkár.
2478

„Kortenzia”

F. hó 9-én hétfőn délelőtt 11 órakor patiens gyanánt tessék rendelésemet fölkeresni. 2905

Szent László-utca 6. sz. ház

eladó. Bővebbet ugyanott 2897

Eladó

fajtásza Orpington baromfi hozzávaló hordozható tyukházzal, és egy eredeti Singer gép. 2901

Kármas jegyver

(Drilling) 16. calber, golyós cső 500 express, eladó Posner állatkörmőnél, Szabadság-tér 1. szám. 2903

Új női- és férfi szabó műterem.

KATONA LÁSZLÓ

Arad, Szabadság-tér 1. sz. 2.

Van szerencsém a n. é. városi és vidéki nagyközönség b. figyelmét felhívni újonnan megnyit

női és férfi szabó műtermemre,

hol minden a szakmába vágó munkát legizlésebben s legelőnyösebb ár mellett elvállalok.

Szíves pártfogásért esedezik

Katona László,
női és férfi szabó, Szabadság-tér 1. szám alatt. 2028

Gartner Márk

épület és műlakatos, mérlegkészítő és javító műhelye

Arad, Szabadság-tér 11

Van szerencsém értesíteni egy a helybeli, mint a vidéki kereskedőket, hogy mindennemű

mérlegeket,

ugyszintén

súlyokat

pontosan és jutányos árak mellett készítek és javítok.

Szíves pártfogást kér, kitűnő tisztelettel

Gartner Márk,

2899 épület és műlakatos, mérlegkészítő.

Vidékre

egy ügyes teljesen szakképzett idősebb rőfös

segédet

keresek azonnali belépésre. Román nyelvet jól beszélje. Fizetés 40-60 korona teljes ellátás. **UNGAR JENŐ Ökrös.** 2859

FISCHER SIMON Nagyáruháza

Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt

305

meglepő olcsó árjegyzéke.

Fr. 1.55
Selyem
Ernyő

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Következő olcsó árban lesznek elárulva
1 drb. gyermek ernyő ... 50.—, 95 kr.
1 drb. női fekete napernyő ... 1.25 kr.
1 drb. férfi és női selymernyő 1.75 kr.

Páratlan
olcsó
árak!

Fr. 1.45
Madepulán
Ing

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
A legfinomabb fehér madepulán puha mellű férfi ingek, meglepő olcsó ár, darabja forint 1.45-ért kaphatók.

Páratlan
olcsó
árak!

53 krajcár
Flor
Harisnya

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Óriási mennyiségű alkalmi vétel férfi, női és gyermek harisnyák érkeztek és bámulatos olcsó árban lesznek elárulva.

23 krajcár
Batiszt
Zsebkendő

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Óriás nagy zsebkendő vétel folytán lesznek a legegységesebb angol színes batiszt zsebkendők 40 krajcár helyett csak 23 krajcárért elárulva.

cár
Szalma
Kalap

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Girardt és más márkájú, férfi, fiú és gyermek számára már 45 krajcártól kezdve kaphatók.

75 krajcár
Selyem
Nadrágtartó

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Jelenleg, ameddig a készlet tart, lesznek elárulva, finom selyem nadrágtartók 75 krajcárért.

98 krajcár
Bőr
Keztyű

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
A legfinomabb női és férfi prágai glaché bőrkezttyű fekete, fehér és színes csak 95 krajcárért lesznek elárulva.

Fr. 1.45
Angol
Sephir ing

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Ritka alkalmi vétel folytán lesznek a legfinomabb és legegységesebb színes ingek, a melyeknek az értéke fr. 2.50, csak fr. 1.45-ért elárulva. — Ez a cikk különösen figyelemre méltó.

Fr. 1.25
Nyári
Sporting

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Sikerült nagy vétel folytán dupla galléros férfi ing fr. 1.25. Színes sephier sporting fr. 1.45. Nyersselyem vászon tenniz ing meglepő olcsó ár fr. 1.75.

50 krajcár
Sport
Sapka

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Férfi, fiú és gyermek sport sapkák finom szövötből 35, 50 és 75 krajcár.

45 krajcár
Selyem
Keztyű

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
A legjobb minőségű chapselyem férfi és női kezttyűk 45 krajcárért lesznek elárulva.

38 krajcár
Selyem
Nyakkendő

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Óriási választékban tiszta selyem nyakkendők elegáns színekben, drbja 38, 45 és 50 krajcár, 3 darab elegáns selyem batiszt nyakkendő 55 krajcár.

45 krajcár
Elegáns
Sétabot

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Óriási választékban a legújabb sétabotok . . . 45, 75 kr.
Vasbot bőrrel áthuzva . . . 95 kr.
Acél bot nickel fogóval . . . 125 kr.

95 krajcár
Francia
Batiszt nadrág

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Finom rövid francia batiszt alsó nadrág darabja 95 krajcár. — Jó minőségű Köpper alsó nadrág színes, hímzve, reklám ár 95 kr.

19 krajcár
Színes
Manschetta

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
A legszebb színes mintázott jó mosó és jó minőségű Manschetták párja 19 kr.-ért lesz eladva.

Nagy választék bórárakban!
Női kézitáska Dohánytárca
Pénz erszény Cigarettaárca
Papírpénztárca Szivartárca
Fizetőpincértárca

Fr. 1.25
Nyári
Kalap

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Kittünő jó nyári Loden strapa kalap fr. 1.25 és 1.50.

Gyermekkocsikból gyári raktár Fischer Simon Nagy Áruházában minden elképzelhető kivitelben és legolcsóbb árban kaphatók. 5 forinttól kezdve 50 forintig.